45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 166 Կ. ՊՈԼԻՍ 1/14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 4 ՇԱՒՊԱՆ 1319 I ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1317 ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Դաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه وادارهٔ خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائرهٔ خصوصه

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՀԵՐԸ ԿԱՒԵԼՆԱՆ ԹԷ ԿԸ ՊԱԿՍԻՆ

Շատ տղայամիտ ըլլալդ է մէկը ենթադրելու հարաբ որ վաճառականութիւնը ինկած է։ անոր համար որ չափէն աւելի վաճառական կայ և հետևաբար շահերը պակսած են։ Շատ սխալ տրամաբանութիւն մ'է ասիկ։ Ընդհակառակը վաճառականութիւնը մեծապէս աճած ու ծաւալած է, կը ծաւալի և սուղ ժամանակի մէջ պիտի ծաւալի այնքան որքան առաջացած չէր ընա՛ւ։

Ամէն տարի ինչպէս արտադրողներուն, անանկ ալ սպառողներուն թիւը կ'աճի։ Ամէն տարի ջրանցքներու, երկաթուղիներու, նաւահանգիստներու և շոգենաւերու շինութիւնները, փոխանակութեան, տեղափոխութեան և հաղորդակցութեան դիւրութիւնները կը մղեն ա՛լ աւելի արտադրելու, ա՛լ աւելի լայնարձակ սահմանի մը մէջ վաճառականական փոխանակութիւններ կատարելու։ Ժամանակ պիտի գայ, և արդէն հասած ալ է, որ վաճառականները ազատ արուեստներու ամենէն բարձր և ամենէն հանճարեղ ու տաղանդաւորներու կարգը պիտի դասուին։ Հեռի չէ այն օրը, երբ վաճառականները Զինաստանի, Բէրուի, Մ. Նահանգներու, Մեծն Բրիտանիոյ և Ռուսաստանի արտադրութիւնները երկրի բոլո՛ր աղերուն միջև բաշխելով, իբրև բարեգործ մատակարարներ Մայր Բնութեան առատաձեռ բարիքներուն և մարդկային սեռի վաստակոց, ցոյց պիտի տան, ի վեր պիտի հանեն եղական ճանճար մը և հաստատուն նկարագիր մը անուսաց կամքի, ուսերդիչ մտքի և ճկուն գործունէութեան։ Նա՛ որ չգնի այս պանծալուած էական նրն կարագիրը, թէ՛ իր և թէ՛ ուրիշներուն օգնին համար, թո՛ղ հետամտի ըլլալ յաւէտ ուրիշ բան մը քան թէ վաճառական։ Անկարող բժիշկ մը կրնայ ապրիլ, բայց օ՛չ անոր յանձնուած հիւանդները։ Անճարակ և խարդախ փաստաբան մը կրնայ վնասել թէ՛ իր պաշտպանելին և թէ անոր հակառակորդին հաւատարարելս լանուց դրամներ չորթելով անպարկեշտ միջոցներով ի վնաս իր դատին, բայց տակաւին անիկայ կը շարունակէ իր անպատուաբեր շահատակութիւնները։ Թանձրագլուխ և պղտիկ-սիրտ վաճառական մը անպատճառ պիտի փնտրէ թէ՛ դինք և թէ՛ իրեն վստահացող բարեկամները մնացողը, վաճառականութեան նպատակը միայն վաճառականութեամբ պարապողները մնուցանել, հագուցանել և մեծցնել չէ, այլ կոչուած է ժողովուրդներու յառաջդիմութեան ձեռք կարկառել։ Ահա այս տեսակէտով կը տեսնենք թէ անի շատ աւելի սուրբ և նուիրական դեր մը կատարելու կոչուած է։ քան զոր անձնապէս և կարճամիտ վաճառականներ կ'ըմբռնեն։ Այի տեսակ մը առաքելութիւն է, որ եթէ ուղիղ սկզբունքներով վարուի, յառաջանայ, կրնայ շատ օգտակար ըլլալ մարդկութեան։

Արդ, թող ներուի մեզ անգամ մ'ալ կրկնել հոս թէ, բայց ի հաղուադէպ և բացառիկ պարագաներէ, շատ ունայն, սխալ և տարօրինակ բան մը պիտի ըլլայ ասկից վերը, այն երևեմնի պղտիկ դրամագլուխներով ձեռք բերուած խոշոր խոշոր շահերը յուսալ և սպասել։ Հաղորդակցութիւններու դիւրութիւնը, սպառողին և արտադրողին միջև ուղղակի՝ առանց երրորդի մը միջոցաւ (յանձնակատարի), փոխանակութիւններու համար եղած ձեռնարկները, կտրիպն զմեզ ետ չենալ մրցակիցներէ և քիչ շահով շատ ծախելու դրութեան հետևիլդ։

Եթէ Նոր Անգլիոյ ալիւրի վաճառականները, Նիւ-Եորքի ածխավաճառները, Օհայոյի կօշկավաճառը, Մանչէսդրի բամպակի գործարանները և Բարիզի գոնարավաճառները իրենց հատեստ գիներովը չգոհացնեն իրենց յաճախորդները, թո՛ղ անկասկած ըլլան որ, այսօր չէ՛ վաղը զանոնք գոհացնող ուրիշ մրցակիցներ պիտի յարուցանեն իրենց դէմ։ Եւ այս մրցումէն առաջ կուգան երկու հետևութիւններ։—1. Երկուքն ալ յաճախորդ սիրաշահելու և իրենց ապրանքները կարենալ քշելու համար ապրանքներու վրայ դրուած սակերը (շահերը) զեղչել, քիչ շահով ծախել։— 2. Ապառիկ տալ, ինչ որ թէև մեծ դիւրութիւն մ'է արտադրողներուն աւելի մեծ քանակութեամբ ծախելու համար, սակայն միւս կողմանէ ապառիկ դրութիւնն ալ իր այլ և այլ անպատեհ կողմերն ունի։ քանի որ կորսնցնելու և վնասելու վտանգը այսօր չէ վաղը, այս կամ այն չափով կ'սպառնայ։ Զենք անդոսներ այս վերջին դրութիւնն ալ։ շատ հեղ այդ կերպն ալ իր բարերար և օգտակար դերն ունեցած է, առանց որոնք առեւտրական հրապարակը իր ոգևորութենէն շատ բան պիտի կորսնցնէր։ բայց աւելի կը նախընտրենք առաջին դրութիւնը, ապրանքներու սակի զեղչումը, քանի որ առով փոխանակութիւնը աւելի ապահով կ'ըլլայ, և ամենէն վտանգելի ու շահաւէտ յաճախորդները կը սիրաշահուին։ Սակերու զեղչման ուրիշ մէկ առաւելութիւնն ալ այն է որ յաճախորդը ուղղակի գործարանատիրոջ, արտադրողին իրե՛ն կը դիմէ և ոչ թէ մէկ ուրիշ երրորդանձի մը, միջնորդի մը, որ թէ արտադրիչն և թէ՛ սպառողն կամ յաճախորդն միանգամայն միջնորդչէք կը սատանայ, և այս սակի զեղչումով՝ միջնորդի դեր կատարողներու թիւը կը նուազի։ պարագայ մը՝ որուն վաճառականները շատ լաւ անդեակ են արդէն։ Սակայն, երբ վաճառականները ապրանքներու սակը կը զեղչեն, մեծերու տեղ փոքրիկ շահեր բարդելով, սխալ չհակցուի թէ անոնք քիչ կը շահին։ ընդհակառակը, եղած չէ ժամանակ մը որ այժմու չափ խոշոր խոշոր շահեր իրականացած ըլլան։ Օրինակի համար. ենթադրենք թէ Գարսկատան կամ ուրիշ դրացի երկիր մը, թո՛ղ ըլլայ այն Ռուսաստան, օտար երկրէ մը կամ մեր երկրէն, Թուրքիայէ արտածել 10 հազար թօնս եղան ալրուխտ կը սպառէ և սպառումի քանակութիւնն ալ տարուէ տարի կ'աճի։ Արդ, եթէ կեսարացի վաճառական մը ապուխտի արտադրիչներուն և ըսպառողներուն միջև այս քանակութեան կիսուն չափ իսկ փոխանակելու դերը կարենայ ստանձնել և կատարել 2% զուտ շահով, ենթադրելով որ ապուխտի իւրաքանչիւր թօնսն կ'արժէ 63 օսմ. ոսկի, սոսկ ապուխտէն տարեկան կլոր հաշուով 6,000 ոսկի պիտի շահի. թո՛ղ 5 հազար ոսկի շահի. տակաւին կարեւոր չա՛ մը և մեծ գումար մ'է։ Այս նոյն հաշիւը կրնանք ընել նաև ալիւրի, մրգեղէններու, արմատի, մանիֆաթուրայի, մանածի-մանուածայի, ծխախոտի և ուրիշ պէտքերու համար։ Եթէ ասդին ապրանքներու սակերուն անկումը, զեղչը կայ, անդին ալ կայ քանակութեան և խնդրանքի խոշո՛ր և հակայ թիւ մը՝ որ դիներու պակասը ա՛լ աւելի առատորէն կը լեցնէ և կը փոխարինէ։ Արդ, ամփոփելով մեր խօսքը, կ'եզրակացնենք՝ թէ ապագայ շահաւէտ և ապահով առեւտուրի մը կենսական հիմերն են. Ա. Տեսնել ընդհանուր պէտք մը և կարօտութիւն մը կեանքի համար անհրաժեշտ, պէտքերու։ Բ. Կարողութիւն. հրապարակէն խնդրուած հայրենիքէս անդէտ նպատակներ և դիւրաբեկելի պայմաններու ներքև, ինչպէս՝ ուրիշ մը ընդունիլ կրնար ընել։ Գ. Դիրքին նպատակը կատարելու հմտութիւն և կարողութիւն որպէսզի որ պարտքերը կը ներեն։ Թո՛ղ Պոլսեցի ալիւրի կամ մսի, կամ հանդերձի և կամ ուրիշ բանի վաճառականը ի՛նչ որ կը ծախէ, ուրիշի մը չափ դիւրամատչելի և աւելի ազէկ, եթէ կարենայ, անկէ խոնարհագոյն գնով մը դրացի կամ հեռաւոր երկրի մը պէտքերը մատակարարել, և անա՛ վաճառականին բաղդը շինուած է։ Հոգ չէ՛ թէ իր միւին զուտ շահը առ հարիւր մէկ ըլլայ, տակաւին իր եկամուտը իր ընդհանուր ծախքերը հաւասարակշռելէն վերջ հարիւրաւոր կամ հազարաւոր ոսկիներով պիտի աւելցայ, անշուշտ դրամագլխոյն համեմատութեամբ։

Երբ վերոյիշեալ գործնական պայմանները կը յարգուին, կը գործադրուին, թո՛ղ այլևս վաճառականները պատրաստ ըլլան կատարելու այն ամէն շահաւոր գործերը՝ որոնք օր ըստ օրէ պիտի դիւրանին, խանին իր շուրջը, ու ա՛լ ապահով՝ իրենց բաղդին յաջողութեան։ Ս. Գ.

ԳԱՒԱՌԻ ՆՕԹԵՐ

ԳԱՐՃ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Դէպքը տեղի ունեցաւ վեց ամիս առաջ ...։ Դեռ նո՛ր ամուսնացած էին։ Մին՝ 20-22 տարեկան պատանի մը, և միւսը՝ 16-17 տարեկան ծաղկատ հարսնուկ աղջնակ մը։ Մեղրալուսնի չէնչող շրջանին նոր սկսած էին։

Տղան — արդէն օժտուած ընդհանրական հեւամտաձեռութեամբ մը — քիչ օրուան մէջ մութ ու մռայլ դարձաւ։ Զարգուշակ բան մը կ'անցներ կը դառնար իրեն մէջ։ Որոշակի կը հասկցուէր այդ՝ իր տատմատա, վարանոտ կաց ու դիրքէն։

Առտու մը ան ալ դեռապսակ կինը ... բարկ ցաւերու մէջ գալարած դտաւ զայն։ Թո՛ն խմած էր։

Դեղ՝ դարման, ո՛չ մէկ բան օգուտ ըրաւ։ Երկու երեք օր, կեանքի այդ տարօրինակ դասալիքը, առեղի տանջանքներով տրորուելէ յետոյ, հասաւ վերջապէս իր փափաքած վախճանին։

Հիմայ, իր խեղճ մատղուկ կողակիցը ողբ՛կ ողբ՛կ կուգայ։ Ցանկուցիչ պատանքէ մը մէկէն ի մէկ հիասթափուողի մը պէս, կը հարցնէ թերեւս ինքնիրեն թէ, կեանքի այդ քաղցրիկ շրջանը՝ ուր մտած ըլլալ կը կարծէր՝ խաբուսիկ երա՞զ մըն էր արդեօք, թէ ճակատագրին անգութ մէկ խաղը ...։

Հէ՛գ աղջիկ ...։ Մէ՛ կ'ըսեր իրեն թէ, պակի նկարէն նարօտը այդքան շուտ պիտի թափթփէր իր ճակատէն, և սուր նշարակի մը մխումը պակի դգար իր սիրտը — ա՛յն սիրտը, որ անտիական լանջքին տակ անուշիկ հեշտանքին խաղտանքովը դեռ նոր տրոփել սկսած էր։

Կը հաւատան թէ, առեղծուածային խառնուածքի տէր այդ տղուն մէջ առաջուընէ կայ եղեր հակակրանք մը ... ամուսնութեան դէմ։ Անհաւատիկ հոգեբանութիւն մը հոգեբանին համար։ Հայրը, ռամիկ բառին լայն առումովը, իր զաւակը ամուսնացնելու խէալին միայն յառած, չի նշմարեր կամ չի յարգեր այդ զգացումը։ Պէտք է որ «աշխարհ մանայ» իրենը, ա՛յդ է իր հայրական կարուկ որոշումը, որուն հանդէպ գըլուխ կը ծռէ որդին զոհի մը լռիկ համակերպութեամբը։ Սակայն խուլ պայքարն ալ կը սկսի իրեն մէջ։ Հօրը մշտումովը հրապոյրի այդ աշխարհը մը՝ նոր տղան, եռին խուլ դրդումովը կ'ելլէ անկէ չուտով։

Ա՛յ՛չա միեւնոյն յաւիտենական խըլխըլոցը խնդիրը։ Հայրերը, մայրերը, առանց մտէն սերտելու իրենց զաւակներուն բնական հակումը, այդպիսի փափուկ պարագաներու տակ, միշտ իրենց կամքը կը քարեցնեն, դաւառներու մէջ մանաւանդ և հետևանքը կըլլայ այդպէս շատ անդամ ... աղէխարշ տառամ մը։

Ասի՝ այլ ևս ճակատագրական բան մը դարձած է մեր ընտանիքի բարքերուն մէջ։

ՀՐՈՒՇԱՆ

1901 Հոկտ. 12, Ս. Հիսար

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ ՕՐԱՑՈՑՑԸ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՕՐԱՑՈՑՑԸ ԵՒ Ս. ՆԵՐՍԷՍ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻ

Թերթի մը աշխատակիցը թուելով հանդերձ Հայ. եկեղեցւոյ եօթը նշանաւորագոյն թարգմանիչները, մասնաւորապէս յիշատակած է Լամբրոնացւոյն ընտիր յատկութիւնները՝ որք զինքն արժանապէս ուսնելի սրբոց կարգը դասած են, բայց այս երջանկայիշատակ Հայրապետին անունը նշանակուած չէ, ո՛չ նոյն թերթէն, և ոչ ալ Ս. Փրկչի Օրացոյցին մէջ. զարմանալին այն է որ Տօնացոյցն ալ զլացած է այս պատուական անձին անունը յիշատակել, և ինչո՞ւ համար, գիտէ՞ք, որովհետև այս Հայրապետին կենդանութեան ժամանակ մեր Տօնացոյցին վերջին կարգաւորութիւնը եղած է և այս առթիւ անոր անունը աւելցած չէ ի Տօնացոյցն։ Բայց Ս. Հարք եկեղեցւոյ անոր մահուընէն անմիջապէս վերջն սկսան ուսնել զայն ընդ շնորհալւոյն Ներսիսի, ինչպէս որ ցարդ կը յիշատակեն Օրացոյցք Ս. Երուսաղէմի, ուստի այս առթիւ պատիւ ունիմ խնդրել Ս. Փրկչի Պատ. Հոգաբարձութենէն որ հետի դէթ 1903 ի Օրացոյցին մէջ նշանակել ընդ Շնորհալւոյն եկեղեցւոյ այս քրմանաշան հովուին անմահ անունը. զարմանալին այն է որ Կրօն. Ժողովին ալ ուշադրութենէն վրիպած է այս կարեւոր մոռացումը՝ Օրացոյցները վաւերացուցած ատեն յառաջ քան զապագրութիւնն։

Թէեւ յօդուածագիրը Լամբրոնացւոյն արժանաւոր դրուատիքն ըրած էր՝ սակայն եթէ կը ներէ ևս ալ փոքրիկ տեղեկութիւն մը տամ անոր բազմարդիւն կենաց վրայօք։

Լամբրոնացին Ներսէս, եկեղեցական մատենագիր երկոտասներորդ դարու, ծնաւ 1155ին. հայրն էր Լամբրոնի Օշին Տանուտէրը, իսկ մայրն էր Շահանդուխտ՝ Շնորհալւոյն եղբօր աղջիկը. մկրտութեան անունն էր Սմբատ՝ բայց վերջը Շնորհալիէն քահանայ ձեռնադրուած ժամանակ անոր անունով կը կոչուի Ներսէս. 23 տարեկան հասակին մէջ եպիսկ. և վանքի մը առաջ. ընտրուեցաւ. կը վախճանի 46 տարեկան թոզլով շատ մը երկասիրութիւններ որոնց գլխաւորներն են. Մեկնութիւն Ս. Պատարագի, Սաղմոսաց, Առակաց, Ժողովի և Իմաստութեան Ս. Գրոց ու երկոտասան փոքր Մարգարէից, ճառեր Բրիստոսի Համբարձման, Հոգեգալստեան, Վերափոխման, Անառակ որդւոյն և Տնտեսին վրայ. նաև քանի մը շարականք, որք են Այսօր յարեաւ, Նորոգեալ կղզիք, Համբարձաւ տէրն մեր յերկինս ու Որդւոյ և Թոռանց Գրիգոր Լուսաւորչի։

Այս գերագոյն ձիրքերով օժտեալ իրաւամբ արժանաւոր տեղ մը կը բռնէ ի շարս Ս. Հայրապետաց Հայ. Եկեղեցւոյ՝ Սուրբն Ներսէս Լամբրոնացի, որուն անմահ յիշատակը ամէն տարի պատրաստ ուսնել աւելցնելով անոր անունը Կ. Պոլսոյ Օրացոյցներուն մէջն ալ՝ վի Ս. Պատարագին անդամ անդադար կը յիշատակուի։

ՄԱՆԴԻՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Տանքերօթերորդ դարուն մէջ բաւական փորձեր տեղի ունեցած են նաև մը շոգեշարժ մեքենայով քալեցնելու համար. բայց աշխարհս առաջինը պէտք է համարենք «Ֆիլտրմոն» անուամբ շոգենաւը, զոր Ամերիկացի մեքենագործ Պ. Ռոպէր Ֆիւլթոն 1807 տարւոյն սկիզբները շինեց։ Այդ շոգենաւը 40 մէթր երկայնութիւն ունէր և 5 ու կէս մէթր ալ լայնք։ Ամիկա առաջին անգամ ըլլալով, կասարեալ յաջողութեամբ սկսաւ շրջիլ Ամերիկայի «Հիւսիսը» գետին վրայ, քիչ յետոյ կանոնաւոր երթևեկութեան դիծ մը հաստատեց Նիւ-Եորք և Ալպանի (Հիւսիսն գետին վրայ) քաղաքներուն մէջ տեղ որոնք իրարմէ 240 քիլոմէթր հեռու կը գտնուին։ «Ֆրլեռմոն» այդ ճամբորդութիւնը կը կատարէր 30 ժամուան մէջ՝ որ ըսել է ժամը 8 քիլոմէթր կ'առնէր,

Այդ ժամանակէն հաշուելով, շոգենաւն ուրեմն 94 տարեկան է հիմայ— (մամիկիս չսի)— բայց ծեր չէ, ընդհակառակը։ Այս վերջին 40 տարիներու մէջ շոգենաւային ճարտարութիւն և մեքենականութիւնը ահռելի քայլեր առին, յառաջդիմութիւնը զգալի է համեմատաբար Գերմանիոյ մէջ (Համպուրկ և Պռէմ քաղաքները մասնաւորաբար)։ Անգլիացիք, որ միշտ ծովերու վրայ մեծ տեղ մը բռնել կուզեն, «հսկայ» շոգենաւերու առաւելութիւն կուտան։ Ամերիկացիք «զօրաւոր» շոգենաւները կը նախընտրեն, մինչդեռ Ֆրանսացիք «ճաշակաւոր» շոգենաւներու շինութեանց համար ըլլալով հանդերձ «ընդծովեայ» նաւերու ալ ջերմագէս կողմակից են։

Ուրեմն տասը տարիներէ ի վեր Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ փորձեր տեղի կ'ունենան շոգենաւը քովէն և կամ ետեւէն անելով մը քալեցնել տալու տեղ՝ ուրիշ աւելի դիւրին միջոց մը գտնելու համար։ Զոր օրինակ. նաւուն ջուրին մէջը գտնուած մասին երկայնութիւնը, այ ու ձախ, մէկ մէկ չափաւոր մեծութեամբ «խողովակներ» դրուին որոնց մէջտեղը (իւրաքանչիւրին յատուկ) մէկ մէկ զօրաւոր ջրանոցներ (թուրմպա) գտնուին և ատոնք շոգեշարժ մեքենային զօրութեամբը շարժելով՝ մէկ կողմանէ նաւուն ծայրէն ջուրը առնեն, և միւս կողմանէ ուժով մը մղեն ատիկա դէպի նաւուն ետեւը, այսինքն՝ այդ ջրհանները նաւը քալեցնեն ուղղակի ջուրին վրայ ճնշում բանեցնելով, ինչ որ դիտութեան համաձայն է։

Այս սկզբունքով «ազատարար շոգենաւակներ» շինեցին՝ որոնք թէեւ յաջողեցան իրենց պարզութեամբ և կատարեալ ուղղութեամբ, բայց ատոնց գործածութիւնը «սուղի» կը նստի կոր. անուաւոր նաւերու գործածութեան հետ բաղդատելով խնայողական չէն. ատոնք աւելի... ֆերոսէրոֆի կուգան։ Ակէց զատ, ուրիշ կարեւոր խնդիր մ'ալ կայ. այն է թէ ծովը խելօքիկ մէկը չըլլալով, այդ «մշտնջենաւոր անառակ»ին հետ կատակ չըլլուիր։ Արդ՝ այդ տեսակ «խողովակաւոր շոգենաւ» մը երբ ալեկոծութեան բռնուի —ինչ որ կը պատահի հարիւրին 99ը— իրեն չատ դժուար պիտի ըլլայ ուղղուիլ, որովհետև իր երկանութեան երերացած ատեն, խողովակներուն բերանները, — ըլլայ նաւուն ծայրը՝ ըլլայ ետին—, ջուրէն դուրս պիտի ելլին չատ անգամ փոխ առ փոխ, որով ջրհաններն ալ պարապ տեղը պիտի շարժին ծովուն հետ ունեցած յարաբերութիւնէն խզուած ըլլալով։ Պահ մը ջրհանները ջուր չպիտի կրնան առնել ծովէն երբ նաւուն ծայրը վեր ելլէ, և պահ մ'ալ պարապ տեղը ջուրը պիտի մղեն երբ նաւուն ետեւի կողմը ելլայ։ Այսպէս այդ տեսակ շոգենաւ մը դժուար պիտի ըլլայ քալեցնել և ուղղել ծովուն անառակութիւնը ժամանակ, ինչ որ ամէնէն կարեւոր խնդիրն է նաւարկութեան մէջ.— ծովը հանդարտ եղած միջոցին՝ ես ալ կրնամ լողալ մէջը իմ ոտքիս՝ և իւղի պէս ջուրին երեսը կենալ բիւրաւոր մեղքերուս ծանրութեամբը հանդերձ. բայց խնդիրը կը տարբերի երբ ալիքները սկսին... «աւանակի կատակ» ընել։

Երրորդ անպատ կէտ մ'ալ կայ «խողովակաւոր շոգենաւներու» հանդէպ. այն է թէ, հապա շոգենաւը որ և է առարկայի մը (ժայռի) զարնուելն անզգուշութեամբ և կամ թէ պատահարար «տիրկ» ընէ (ծովէզերի մը նատի), այդ պարագաներուն մէջ մինթէ խողովակները չի՞ պիտի վնասուին, դոզուին. ինչպէս պիտի կրնայ շարժիլ ինքնիրեն շոգենաւը այդ տխուր կացութիւնի մէջ։ Ահա այս պատճառներուն համար է որ տակաւին և ոչ մէկ նաւաշինութեան գործարանատէր մը չէ համարձակած «խողովակաւոր» մեծ շոգենաւ մը շինել երկար ճամբորդութեանց համար. եղած յաջող փորձերը փոքր շոգենաւակներով կատարուած են։ Ցաւալի է ուրեմն թէ այդ տեսակ մեծ շոգենաւն ալ փորձուի օր մը։

Ամէնքս ալ գիտենք որ շոգենաւ մը կ'ընթանայ իր անիւովը։ Ասիկայ երկու տեսակ կ'ըլլայ. մին քովէն դարձող տափակ տախտակներու բոլորտակաւ շարքով անիւ մը, որոնք իրենց տարածութեամբ ջուրը կը բաղխեն. իսկ միւսը ետեւէն դարձող անիւ մը, որ ջաղացքի անիւին կը նմանի, բայց միայն 2-3 և կամ առ առաւելն 4 թիւով (սկզբունքը միևնոյն է)։ Այս տեսակ անիւը սովորաբար մեծ շոգենաւերուն ետին կը դնեն որպէս զի ամբողջովին ջուրին մէջը գտնուելով ալեկոծութեան ժամանակ ալիքներէն չատ չի նեղուի։ Քովէն դարձող անիւը, սովորաբար մեծաւ մասամբ ջուրէն դուրս գըտնուելով, չի դիմանար ալիքներուն ու երկարատեւ փոթորիկի մը ատեն շուտով կը վնասուի։

Ջաղացքի անիւի ձեւով օդային անիւները՝ մինչև հիմայ օդապարիկներուն համար կը գործածուէին. բայց մօտերս փորձ մը տեղի ունեցաւ Եւրոպիոյ Թօնթանա լճին վրայ (գերմանական մասին մէջ) օդային անիւով նաւ մը քալեցնել տալու համար։ Այդ նաւը, 12 մէթր երկայնութիւն ունի և կ'ընթանայ 2 «կազաշրժ» մեքենաներու զօրութեամբ դարձող երեք օդային անիւներով. այսինքն փոխանակ ջուրին մէջ դարձող անիւ մը ունենալու, 3 հատ իրարմէ մեծ անիւներ ունի, որոնք օդին մէջը կը դառնան և կարգաւ հաստատուած են նաւուն առաջքը, մէջտեղը և ետին քիչ մը բարձր դիրքի մէջ. ըսել է այդ անիւները փոխանակ ջուրը «հրելով» նաւը քալեցնելու՝ օդը կը հրեն. այդ է միայն տարբերութիւնը։ Այս միջոցով այդ փոքր նաւը ժամը 11 քիլոմէթր ճամբայ առաւ։

Յառաջդիմութիւն ըսածդ ալ այսպէս պէտք է ըլլայ։

Այդ օդային անիւով քալող նաւուն

մէջ որ նստիս, մէկկողմանէ կը յառաջանաս և միւս կողմանէ ալ կը զոհանաս և կամ... հոգ կը կլլեա՝ արագութեամբ դարձող աւիններուն տեղի տուած ֆոռֆան գ'երին պատճառաւ։ Չեմ կարծեր որ այդ փորձը քաջալերուելու աստիճան հետեւողներ ունենայ, որովհետեւ արդիւնաւոր չէ. առ առաւելն հարուստ մը իր հաճոյքին համար կրնայ գործածել, և այդչափ միայն։

ՊԱՒՂՈՍ

Մ. ԶԷՄՊՐԼԷՅՆԻՆ ԵԷՆԻ ՆՈՒԹՊԸ

Կէչէն չարչէնպէկ կինի, Մ. Զէմպրլէյն Լօնտրաւա Էնսթիթիւ-Սալօնընտա եկէնպիրնութիւրան իմիշար։ Ավսթրալեալը ասքերէր 1899-1900է գառար Պօէրլէրին տամի հիւսուիլրընա գարշը Մէֆքինի չէրինի գանրամանէ պիր սուրէթլէ միւտաֆաա իմիշ օլան ժէնէրալ Պաաէն Բօյէլէ եառիկեար օլմագ իւզրէ պիր գըլըճ վերմէք իսթէտիքլէրինէն, մէկքիր սալօնտա՝ միւսթէմլէքեաթ նաղբրընդն բիեասէթի թասրընտա իմիշիա իմիշլեր իսի։

Պու իմիշիա Մ. Զէմպրլէյնին տամա արդու իմիտիեի իմիշլամալար գապիլմանդ օլուպ, միւչարիլյէ իչուն, էմբէրիալիզմ ֆիքրինի վէ Պօէրլէրին հագսրդ օլտուղունու պիր տահա պէհան իմիտնէ վէսիլէ օլմուշ տբր։ Պու միւնասիպէթլէ իյրատ իմիշ։ Օտուղունու նուիգդն սան ֆըզրասընտա տիւոր քի, «Շիմտիտէն պէօսիւք իսարէլէրտէն օլուպ, աղ միւտաէթ սօնրա պէօսիւք միլէթլեր սրրասընա կէչէնէք օլան միւսթէմլէքեաթըդ՝ իւմիտլերիմիզտէն, արզուլարընդան վէ ֆէտաբարլըգալարընդան հրսէսար օլմուշլար տբր։ Անլար իչուն մուհարեպէտէն մագսատ Թրանսվալ կիպի ուֆագ պիր մէմլէքէթ տահիլինտէ ըլահաթ իդրա իմիշ վէ հաիստ օրատա պուլունան ալիքն մասէնլերինի էլտէ էթմէք կիպի խուսուսլար տէնիլ տիր։ Մէսէլէ՝ ձէնուպի Աֆրիգատան Գարթօվընան Զամպէզէ գառար օլան. էրա-գինին՝ Պէր պայրաղ՝ մը եօգատՊէօսիւք Պրիթանիա պայրաղը ալիքտա պուլունանաղընը հալ իմիշքէն իսարէթ տիր...»

Մ. Զէմպրլէյնին չիմտիեէ գառար իյրատ իմիշ օլտուղու էն էէնմիյէթլի նուիգլար գառար էէնմիյէթլի օլան մէզքիր նուիգդն չու իսարէլերի՝ միւսթէմլէքեաթ նաղբրընդն իւլ սէնէտէն պէրի կիղլէմէք իսթէտիի հագզիմագսատրընմէյտանա չըգարտը։

Մուհարեպէ պայշամաղտան էվվէլ՝ Մ. Զէմպրլէյն՝ Պօէրլերի թէրոիյէ իմիշքէ լաղըմ կէլտիեիի ումում տիւնեաեա գարշու վէ մեմէնիյէթ նամիրնա իլան իտիոր իսի։ Քէնտի ֆիքրինէ, Պօէրլեր՝ էսկի ճէհալիներինտէն վաղ կէլմէք իսթէմէղլեր իսի, թէհլիպէլիքլէ վաղթ կէլէրիրլեր իսի, էճնէպիլեր վէ պահուսուա Իւթլանտերլեր սահէսինտէ զէնկին օլտուղլարը հալտէ, պունլարա հիլ պիր էնթիտապ սէլահիյէթի վերմէք իսթէմէղլեր իսի։ Վագբա ալիսան վէ տարիբէ մամանլերի անլարընն ելմէսէ պուլունուհօր իսի, ֆագաթ պունլարը իչլէթմէք իչուն, Թէհրլէտտէ նէ ֆէնն՝ նէ սանամաղ վէ նէտէ սէրմահէ վար իսի։ Օ հալտէ պու թէնպէլ ատամլարը թէրպիյէ իմիշք լաղըմ կէլիր իսի։

Էվրօբա մամպուսանընդն պէօսիւք գըսը՝ Զէմպրլէյն թարաֆընտան տէրմէհան իտիլէն պու միւթալէաթընդն մուհարեպէտէ մէչրու պիր սէկպզ թէչքիլ իտէմէհէկնինի պէհան իմիշքէն պէրաղէր, Զէմպրլէյն ֆըրգասը՝ իտիլէն իսիթարատա էհէմմիյէթլի վէրմէմիշտիր։

Վագբա մուհարեպէտէն պայշըճա մագսատ՝ Թրանսվալընդն տարիլի ըսլահաթը մէսէլէսի օլմասրդընը հէր քէս անլաեար իսի, ֆագաթ Մ. Զէմպրլէյն՝ պէսիւք Պրիթանիանընդ Թրանսվալ վէ Օրանժ ֆէտէ իմիշ իչուն մուհարէպէտէ գալզըմըզ օլտուղունը չիմտիեէ գառար ալէնէն սէօյլէմմէմիշ իսի։

Շու հալտէ միւսթէմլէքեաթ նաղբրը Պօէրլէրէ գարշը նէ գառար նուիգ իյրատ իմիշ իսէ, ճիմտի հիշ պիրինին էհէմմիյէթի գալմասօր։

Ֆագաթ մուհարեպէտէն տրը մագսատը՝ պու սուրէթլէ ըհմանն չըգարգտան սօնրա, աճապա խաթրըրմըզտան կէչմէ՞զմի քի, միւսթէմլէքեաթ նաղբրը տահա տօղրուսու Սալիսպէրի գապինէսի՝ պէօյլէ պիր հարաքէթի տէվլէթլերէհ թաստիգ իսիլմիշ պէյնէլմիլէ հուգուգ ահքամընա նա՞բլ մուվաֆքդ կէօրիւր։

Պիր տէ Գարթօվնան Զամպէզ նէհրինէ գառար եալընըզ Օրանժ վէ Թըրանսվալ մէմլէքէթլերի պուլունմահուսլ շարգ ճիհէթինտէ Բօրթիկէզին Մօզամպիգ միւսթէմլիքեաթը, զարպտա իսէ, Ալմանիանընդ ճէնուպի Աֆրիգա գէրթասը պուլունուհօր։ Թապիի տիր քի, Մ. Զէմպրլէյն՝ մէսէլինտէն այրըլմամագ իչուն, իչպու զրթալարը տա Իսկիլիզ մէմալիքինէ իլհաղ իմիշլեի տրդու իտէր։ Պունտան մաատա, մաատտ քի, միւսթէմլիքեաթ նաղբրընդն ֆիքրինէ, Պէտիւք Պրիթանիա՝ նէնի ելնի մէմլէքէթլեր ֆէթհ իտէրէք թէրագզը իսթիօր, պէրրի վէ պահրի գուվվէթլերինի չօղալմըսը, նիշանն ճէնուպի Աֆրիգատան մաատա, ֆարազա զաբպի Աֆրիգա տահի ֆէթհ օլունմասուն։ Օ թարաֆլարատա տա Իսկիլիթերանընդ Պաթիրսթ, Սիէրրա Լէօնէ, Ալթաուն Սահիլ, Աչանթի, Պէնէն Լակս վէ Սօքօթօ կիպի պիր չօգ միւսթէմլէքեաթը պուլունուհօր։ Շու հալտէ, մէզքիր մէմալիք ճիվարընտա պուլունան Ալման, Ֆրանսըզ, Բօրթիկէզ, Սբանեալ վէ Պէլճիգա էյագիսի —ելինէ օ էմբէրիալիզմ ֆիքրի մուճիպինճէ — նէնէ՞ իչղալ օլունմասուն։ Հալպուքի, Մ. Զէմպրլէյնին նուիգլարը՝ նէֆքը Իսկիլիթերանընդ էսասի մէնաֆիինէ խրատէթ իմիտիեի կիպի, Իսկիլիթերանընդ պէնէմիլի միւսաստաթընճա տահի ֆասլանէի մուճիպ օլմասուր։ Եզճիմլէ պու նուիգ՝ Էվրօբա տէվլէթլերինին Սալիսպէրի գապինէսինէ գարշը թապիի օլարագ պէտէֆիքլերի հիսաէթլերինի տահա զիհատէ չիտէթլենտիրմէ տիր։ Աֆրիգատա միւսթէմլիքեաթ սահիպի օլան տէվլէթլերմ. Զէմպրլէյնին պէյն էլ միրէլ տասլէթ վէ նիզամաթա բիտեէթ իմիէք ֆիքրինէ պուլունմահուպ, տահի սուրէթտէ էրազի ֆէթհ իմիէք իսթէտիինի անլասրգճա, արթրգ պայլարընդն չարկինէ պագմաղլար մը։ Ֆարզ իսէլիմ քի, Իսկիլիթերանընդ Մ. Զէմպրլէյնին արզուլարընը իհրահա մուգթէտիր օլմասրընը էհիճ պիրինէր...Պու հալտէ պիլէ, պէօսիւք Պրիթանիահա գարշը թէվճճիհ վէ էմնիէթլերի արթմաղ, տէհիլ մի։

Միւսթէմլիքեաթ նաղբրը՝ նուիգընդն սան ֆըզրասընտա սարթ իմիտիի սէօզլերէ տիմէք իսթէհօր քի, Սալիսբրայալալար՝ էմբէրիալիզմ ֆիքրինի դիհատէի իլէ թասլիպ իտիհօրլար։ Հալպու քի, նաղարիյաթտան սարթը նաղար իտուպ, ամէլիեաթա կէչէնէք օլուրագ, պու իտտիանընդ ըէք ամ էսասը պիր չէյ օլտուղունտ ինանմասընը։ Սալիսբրայա բարլամէնթօսը՝ ասխրէն կէօմրիւք թարիֆէլերինի միւզաքէրէ իմիտիի վագրը, Իսկիլիզ թիճարէթինի տիկէր տէվլէթլեր թիճարէթի կիպի թէկզագը իմիշ տիր։ Ասանի Իսկիլիթերա՝ պունտան պէօյլէ Սալիսբրայանընդ պէնէմիլի միւսաստաթ ագրը խուսուսունտաքի սէրպէսթիլիսինի նաղարը արգագթա ալաճագ օլուրագ։ Զէմպրլէյնին նուիգունը պայտան ասչաղը մանթրգսզը պուլուրուզ։

Միւսթէմլիքեաթ նաղբրը՝ էսիճէ պէյտէլի տիր քի, սրրի մուհասպէթ իւղրինէ միւսասա օլապիլէն էմբէրիալիզմ մէմլէքինին ամամ Իսկիլիզ միւսթէմլիքեաթը թարաֆընտան գապալ օլունմասը իչուն, Իսկիլիզ գապինէսի՝ Սէսիլ Բոտաս, Միլնէր թարաֆընտան թանդիմ իսիլէն ուսուլ վէ նիզամաթը քէնտիէ էսասը հաքէքէթ իմիիլաղ իմիմէկլի տիր։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԻԱՐԻՃԻՅԵԼԷ

ԵԷՆԻ ՄԱՆՉՈՒՐԻ ՄՈՒԴԱՎԷԼԷՆԱՄԷՍԻ.—«Թայմզ» կազէթասը՝ Ռուսիա իլէ Չին արասընտա ագտ իսիլէն եէնի Մանչուրի մուգավէլէնամէսինին պաշ վալիէրէ թէպլիզ օլուսան բէսմի մէթնինտէն թէրճիմէ իսիլէն պիր սուրէթինի նէյր իսիեօր։

Մէզքիր մուգավէլէնամէ թէրճիմէսի՝ պէր վէճէի զիյր տէրճ օլուսնուր։

1 Մատտ. — Ռուսիա՝ Մանչուրի գրթասընը Չինէ իատէ իմիէէ, վէ մէզքիր գրթանընն Ռուս իշղալընտան էվվէլքի հալը կիպի, Չին մէմուրլարը մարիֆէթի իլէ իտարէ օլունմասընա բարգի օլար։

2 Մատտ. — Ռուս-Չին պանդասը իլէ ադտ օլունան 27 օգոստոս 1896 թարիխլի մուգավէլէնամէնին տահի սուրէթլէ իդրա օլունմասը՝ վէ Մանչուրիսթանտան կէչէն չըմէնտրֆէր իլէ Մանչուրիսթէքի Ռուս թէպասընընդն Ռուսիա հիմայէսի թասթրընտա պուլունմասը՝ թարաֆէյնէ մուգարրէր տիր։

Իղթիշաշ վուղու պուլմասրդը վէ տարիբ տէվլէթլեր թարաֆընտան պիր կէօնա միւտահէլէ իդրա դրըլընմասրդը հալտէ, Մանչուրի գրթասը՝ աթիտէ կէօսթէրիլմիկի սուրէթտէ եավաշ եավաշ թասլիյէտ օլունճագ տբր։ 1901 սէնէսի գարֆընտա Մուքտէն էհալէթինին Լէհան նէհրինէ գառար օլան ճէնուպի գրմը՝ թասլիյէտ օլունճագ, վէ Հան-Հայ-Դուան՝ Նիու-Չանկի չըմէնտրֆէրի Չինէ կէրի վէրիլէճէք տիր։ 1902 սէնէսինտէ Մուքտէն էհալէթինտէ գալան Ռուս ասքէրի չէքիլէճէք տիր։ 1903 սէնէսինտէ Քիրին վէ Հայ-Լունկ-Քիանկ էհալէթլերինտէն Ռուս ասքէրլերինին չըգարըլուպ չըգարըլմասը մէսէլէսի՝ իլէրուտ թէպզրգ օլունանճագ տբր։

3 Մանչուրիի թէչքիլ իսէն իւչ էհալէթին ասքէրի գօմանտանլարը՝ Ռուս ասքէրի իլէ պիրլիքտէ Մանչուրիտէ գալանագ օլան ասքէրին մըգտարընը վէ պու ասքէրին պուլունանճագլարը մահէլլերի թաեին իտէճէք լեր, վէ պունտան սօնրա Չին՝ պունտան ֆազլա մրդտարտա վէ պունտան մատտա մահէլլերտէ ասքէր պուլունտրմահանճագ տբր։ Մանչուրի չըմէնտրֆէր խաթթը միւսթէանա օլտուղու հալտէ, սարր մահէլլերտէ Չին հիւքիւմէթի՝ կէրէք սիւվարի վէ կէրէք բիհանճ ասքէրինի եալընըզ ինզիպաթ ումուրընտա իսթիտատ իսէկպիլէճէք վէ պունլար՝ թօր խաթիմալ իսէմմեեէճէքլեր տիր։

Շան-Հայ-Դուան Նիու-Չանկտան Սին ինկ-Թինկ գառար ուզանան չըմէնտրֆէր խաթթը ասրլ սահիպլերինէ իատէ օլունճագ տբր։ Ֆագաթ պու չըմէնտրֆէր՝ եալընըզ Չին ասքերի թարաֆընտան մուհաֆազա օլունճագընտան, տիկէր տէվլէթլեր՝ պու խաթթը մուհաֆազա իչուն, ասքէր կէօնտէրմէեէճէքլեր։ Շըմէնտրֆէրին իչլէթմէ վէ թամիր մէսարիֆի՝ Ռուս-Չին մուահէդամէսինէ, վէ չըմէնտրֆէր խաթիդրաղը հագզնտաքի մուգավէլէնամէեէ մութապզգ օլանագ տբր։

ՀԱՊԵՇԻՍԹԱՆ ՎԷ ԷՎՐՕԲԱ.—Պու կիսն մէզունէն իթալիատա պուլունան Աստիս Ապէպատաքի գօմիսէրի՝ պինպաշի Զիգօվիգօլա՝ Թրիպիսնա կազէթասը մուհարրիրէրինտէն պիրի իլէ վագբ օլան մէսլագաթընտա, Հապէշիսթանընդն Էվրօբա տէվլէթլերի իլէ, վէ պիլասատա Իթալիա իլէ օլան խարիճի միւսաէպաթը հագգընտա, պաղը մալիսմամ էէրմիշ տիր։ Մուսթէշարին գավլընա կէօրէ, Հապէշ իմբէրաթորը Մէնելիգ հազրեթլերի՝ Էվրօբա տէվլէթլերինտէն հիշ պիրինէ պիր մուհասիպէթը մախսուսա կէսսէրմէկուպ, հէբիսինին իսթէտիքլերինի՝ սուլհ վէ ասաեիշին միւսաաաէ իսէպիլէճէնի տէրէճէտէ իհրա իմիմէեէ զարբէթ էյլէմէքտէ տիր։

Հապէշլիլեր՝ եավաշ եավաշ զըրասաը իլէրու կէօթիրմէքտէ, վէ ուզուն պիր մուհարեպէ նէթիճէսի օլան թաբրիպաթը ունութտուրմագ իչուն, ֆէվգէլատէ զարբէթ իմիմէքտէ տիրլեր։ Էվվէլճէ Էվրօբատան Հապէշիսթանա հիշ պիր չէյ տաբիլ օլմասրդը հալտէ, չիմտի չապգա, չիմտէ չէմսիեէ բէթրօլ վէ տարբէ իսրալ օլունմագտա տբր։

Նագլիեէ վէսաիթի չիմտիեէ գառար եալընըզ քէարպանատան իսարէթ օլտուղու հալտէ պու կիսն բէք չօգ եէրլերտէ արագալարա էշեա նագլընա պաշլանմըզ, վէ պու կիսնէ գառար 100 միլ ուզունլուղունտա պիր չըմէնտրֆէր խաթթը տահի եարբլմըզ տբր։ Ատտիս Ապպապա իլէ Հարրար արասընտա թէէկրաֆ խաթթը եարբլմասընա պաշլանմըզը կիպի։ Ազմարատա Իթալեան միհէնթիսլերի մարիֆէթի իլէ եարբլան թէլէկրաֆ խաթթը տահի եազընտա աչրլամագ տբր։

Ինկիլիթերատան սէնէտէ 240 պին Ինկիլիզ վրասը զըյմէթինտէ Ինկիլիզ գումաշը իսիսալ օլունմագտա տբր։ Իբէք գումաշլար Ալմանիա վէ Ֆրանսատան, ոիլան վէ ֆիչինկլեր Ռուսիա վէ Ֆրանսատան, սէճճատէ վէ խալբլար Մէմալիքը Շահանդէն վէ Իրանտան կէլմէքտէ տիր»։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԻՍԲՈՒՐԻՆԻՆ ՆՈՒԹԸ.— Շէնրի հալը ոգուղունճու կիսնիւ՝ Լօնտրատա կիլտնալ սալօնընտա չէնիր էմինի թարաֆընտան վերիլէն զիեաֆէթտէ Լորտ Սալիսպուրիու գրսա պիր նուիգ իյրատ իսէրէք տէմիշ տիր քի, «Անվալը հազբրա պիր չօգ սէնէտէն պէրի միսլի կէօրիւմէմիշ պիր սուրէթտէ նագլիք վէ մուհիմ օլմալա պէրաղէր, մէնունիյէթէ մուճիպ ատտ օլունապիլիր։

Ճէնուպի Աֆրիգատաքի մուվաֆֆագիեաթըմզդն տահմի սուրէթտէ վէ կիթիկիտ իլէրուլէմքտէ օլտուղունու կէօրիւնէօրդ։ Մամաֆիհ, մուհարէպէ զանն իթտիհիմիզ գառար եազն պիր զէմանտա պիթմէեէճէք տիր։ Պու անէ գառար չէքտիեիմիզ պէօսիւք միշքիլաթ՝, սաբրլերի իլէ զբնաս իսիլէմէէն իչպու մուհարեպէնին չէքլ ու էսասը անպաշրլմամըզ օլմասընտան իլէրու կէլլեօր։

Նէթէքիմ Էվրօբա մուհարեպէլէրինտէ տէ, չէթէ մուհարեպէլէրին էքսէրիա զանն ու թահմինտէն զիհատէ տէվամ իթտիյի կէօրիւլմիշ տիր։

Ինկիլիզլերին ճէնուպի Աֆրիգատաքի մուվաֆֆագիյեթլերին կիսնէն կիսնէ թէրագզը իթմէքտէ օլտուղունու թէքրար իթմէք լազըմ տբր։

Շիմտիեէ գառար թագզպ էյլէտիեիմիզ սիեասի մէսլէք՝ զէրրէ գառար տէեիշմէմիշ տիր։ Ֆիքր ու էմէլիմիզ՝ ճէնուպի Աֆրիգա մուհարեպէսինէ խիթամ վէրմէքլէ, պու հավալիտ սուլհու ասաեիշին իատէսինի թէէմին, վէ աղ զէման սօնրա մուխթաէիյեթը իտարէ թէէսիս իթմէքէն իպարիթ տիր։

Իթալիա. — Իթալիա մաթպուաթը պիր միւտաեթտէն պէրու Զանզարտէլլի գապինէսինին գարը պուշամաղա տտիր պիր նիզամեէ հազրըլամագտա օլտուղունու սէօյլէօր իսի։ Բէամի տէվլրտէ պու հավալտիս թէքզիպ օլունմատրգտան մասատա, պիլա քիս թաատիդ օլունմուշ օլուպ, ատալիյէ նազըրը Մ. Քօքքօ Օրթիս պիլէ պէօյլէ պիր նիզամնամէնին սատմիմ թարաֆտարը օլտուղունու ալէնէն պիլտիրմիշ իսի։

Անճագ պու սօն կիսնէրտէ «Իթալի» կազէթասը նիմ բէամի պիր թէպլիզաթտա պուլունմուշ տբր քի, պիլճիմէմէ սիեասիեունը հայրէթաէ պրագմըշ տբր, չունքի քարլամէնթօնընն տահիլի ավալընը մէյտանա չըգարմըշ տբր։ Մէզքիր կազէթա տիեօր քի. «Ատլիյէ նագլրը գարը պոշամաղա տտիր օլան պիր նիզամնամէի բարլամէնթօ գապուլ իթտիրմէք մագսատընտա պուլունմագլա, էօթէտէն պէրու քէնտինի ապանթիեար պուլուեօր իսի. պահուսուսաքի քէնտիսինէն էվվէլ պիր չօգ գանունչինանալար՝ պէօյէ պիր նիեէթտէ պուլունմագլա պէրաղէր մուվաֆֆագ օլմամըշլար տբր։ Ֆագաթ մուշարիլյէ՝ մէսէլէնին պիր տէրէճէ կիսճ օլտուղունու պիլմէքլէ պէրաղէր բարլամէնթօնընն սիբիլինէ իսթիտնատէն, սօլ ֆըրգաեա մէնսուպ մէպուսաանատան վէ ֆրանմասօնլարատան մուավէնէթ պէքլէր իսի։

Հալպուքի չիմտի Մ. Ճիսլիթթինին ֆիքրինէ կէօրէ, պու կիպի ուֆագ պիր մէսէլէ իչուն բարլամէնթօնընն էքսէրիյեթինէ գարշու կէմէքտէ լազըմ կէլմէեօր, զիրա մուհաֆազաքարլարատան իպարէթ օլան պու էքսէրիյեթ՝ էսասէն գապինէսինին շիմտիեէ գառար օլան, իհրահաթընատան բէք մէմնուն գալմամըշ տբր։ Տիկէր թարաֆտան բուհրան ֆըրգասը՝ թարէնթատաա իհթիմա իմիշ օլան դաթօլիկ գօնկրէսինէն տօլալը, զիհատէսիյէ հիտատիյէնմիշ տիր։ Պունտան անլաշըլըեօր քի տահիլիյեէ նազըրը Մ. Ճիսլիթի պօշամաղա տտիր օլան նիզամնամէսինէ զիհատէ եազընտա վուգուս պուլաճագ իսթիխապաթը տիշինիեօր։ Պու սէպէպտէն ասլտը, տաղլիյեէ վէ տահիլիյեէ նազըրլարը ատրասընտա պիր իսթիլահ չըգմըշ իսէ տէ, Մ. Զանզարտէլի՝ միւտահալէէ իտուպ, մէզքիր նիզամնամէ եէրինէ սօլ ֆըրգաեա մէնսուպ մէպուսլար թարաֆընտան խիրէն թէբլիգերին գապուլ օլունճաղընը սէօյլէմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՃԱՐՕՆԻԱ.—Բէթէրպուրկտան «Տէյլի թէլէկրաֆ» կազէթասընա իլաբ օլունտուղունա կէօրէ, իսիրէն բիվաեէթլերէ գարշու, Ռուսիա իլէ Ճարոնիա միւնասէպաթը կիսնէն կիսնէ սամիմիյեէթ քէսպ իթմէքտէ օլտուղու թէէմին օլունուեօր։ Պէօյլէ կիսէճէք օլուրսա, իբի հիւքիւմէթ արասընա Ագսան Շարգ իչէրինէ տարր թէսաֆիեի պիր իթթիֆագ ագտ օլունճաղը բէմմ տէվարտէ իսմտ օլունմագտա տբր։

Ռուսիա զապթանընտան ճէնէրալ Իվանօֆընն Ճարօն մանչուրիարընա տավէթ օլունմասը՝ Ճարոնեանընն Ռուսիա իլէ խոշ կէչինմէք իսթէսիեինէ պէտեիւք պիր տէլիլ ատտ օլունմագտա տբր. չինքի, Ճարոնեալլար պէրրի վէ պահրի գուվվէթլերինի էճնէպիլեր նազարընտա կէօթիրմէք իսթէմիյլէր։

Պու տավէթէ մուգապիլ, Ռուսիա հարպկիսէ նազբրը տահի Զար հազրեթլերինին միւսաատսի իւղրինէ, Ճարոնեա էրքանը հարպ բէիսինի՝ կէլճէք սէնէ Բէթրսպուրկտա Ֆրանսա բէիսը հիւքիւմէթի իլէ սահր պաղը էճնէպի հիւքմարընընն հուզուրընտա իճրա օլունճագ պէտեիւք մանէօվրալարա տավէթ իսճէք տիր.

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ ՊԱՀԻՅԵԼԻ.—«Կազէթ տը Գէօլսեը» Ինկիլթերա պահրիյեէսինին զանն օլունտուղու գառար գուվվէթլի օլմասրդընը իատտ իտէն Ալման կազէթալարընն ֆէեանթրը բրօթէսթօ իտէրէք, Ալմանեա՝ Ռուսիա վէ Ֆրանսանն 29 զըրսրսընա մուգապիլ օլմագ իւզրէ, Ինկիլթերանընն 30 գըթա միւքէմմէլ զըրսրսը մէվճուտ օլտուղունու պէեան, վէ Ինկիլթերա պահրիյեէ թօրլարընն ֆէնտ վէ թօրլարընն իգթիտարսրդ օլտուղունա տարր բիվաեէթլերի տախ բէտտ իթմէքտէ տիր։

ՐՈՒՍ-ԱՄԷՐԻԳԱ ՊԱՆԳԱՍԸ.—ճէմահիրը Միւթթէֆիգա իլէ Ռուսիա արասընտաքի թիճարի միւնասէպաթը պիր գաթ տահա գուվվէթլէնտիրմէք իչուն, եազընտա Բէթէրսպուրկտա պիր Ռուս-Ամէրիգա պանգասը թէէսիս իտիլէճէք տիր։

ԼԻ-ՀՈՒՆԿ-ԶԱՆԿԸՆ ԽԱԼԷՖԼԷՐԻ.—Լի-Հունկ Զանկընն եէրինէ քիմէ թաեին իտիլմէեէճէք տիր, ֆ-գաթ մէէմուրիյեէլերինին հէր պիրի՝ միւխթէլիֆ զէվաթա վերիլէճէք տիր։ Զի-Լի վալիսի օլմագ իւզրէ, Խալէֆի օլան Օսման-Շիֆայի տբր։ Մուսթաէյ՝ իլաք եվվէլ Գօրէտէ քէնտինի կէօսթէրմիշ օլուպ, 1885 տէ Գօրէտէ նիւֆուզունը սուի խթիմալինտէն Թայ-Օսանկ-Քուանը թէպտա իտիլմէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլուպ, 1894 տէ ճարօնեալլարընն վիրուտընա գառար Գօրէտէ գալմըշ տբր։ 1897 տէ Զի-Լի էհալէթինտէ հաքիմ նասպ օլունաու, վէ տահա պիր գաչ մէէմուրիյեէթլերտէ պուլունտուգտան սօնրա սօն տէֆա Ալմանլարընն թալէպի իւզրինէ, ազ իտիլէն Լի-Ռինկ-Հէնկին եէրինէ Շանթունկա վալի թաեին օլունտր։

Սիֆերա իլէ միւզաքէրէ իաէն մէէմուր սրֆթաքը իլէ եէրինէ կէչէն զաթ Օսանկ-Օսանկ-Զան տբր քի 1893 տէ Շու Նան վէ Եուն-Նան վէ 1895 տէ տախ Բէ-Զի-Լի էհալէթլերի վալիսիքլերինի իճրա իմիշ տիր։ 74 եաշընտա պուլունուպ, զիհատէսի իլէ սաղրը տբր... Շան-Թունկ վալիսի սրֆթաքը իլէ Լի Հունկ-Զանկա խալէֆ օլան մէէմուր տախի չիմտիեէ գառար մէղքիր էհալէթտէ վագ պիր չէնիրտէ հուպուպաթ գօմիսէրլիեինի իճրա իմիշ օլան վէ պիրտէ իսմ մէճնուլ պիր զաթ տբր։

Մուսթաէյ՝ ինն սուրէթը իտարէսինէ հէր քէս տիգգաթ իսէճէք տիր, զիրա Զինտէ սուլհ ու ասաեիշին տէվամը էն չօգ պու մէէմուրը հարէքէթինէ միւթէվագզբի օլաճագ տբր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Նոյեմբեր 13, 1901

Ֆրանսըզ էհմամը (3% Français)		100.72
Ռէժի	(Tab. Turcs)	296
Գօնսօլիտ.	(K. Turque D.)	23.80
Շըմնտրֆէր	(Lots Turcs)	100.75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	516
Թրանսվալ	(Transvaal)	77.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայը տէօվլէթ մալիեէ տարիբէսի ազասընտան աթուֆէթլու Նիեազի Պէյ էֆէնտի հազրէթլերինի զըսէմ ուրէվիեէրի վէ մէմուրիեէրը հազրրասընտա իպրազ իթմէքտէ օլտուղու ասարը իգտամ վէ բէվիեէրի ճիհէթլէ, թէրֆիքն բրիթպէլ պալա թէվճիհ պույրուլմուշ տբր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Հիճազ թիմուր եօլը իչուն, պիրինճի բուպը թարիխը իլանտան իթիպարէն իբի մահ զարֆընտա վէ իբիճճի բուպը՝ ալիքը վէ գուսուրը՝ սէքիզ մահ սօնրա Պէյրութտա թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ, իբի պէն գուրթու ֆիթիլին վէ պիրտէ օն իբի սաաթտա ալիմըշ մէթրօլուբ պիր իրթիֆաա սէքսէն մէթրօ միւքեապը սու սէվգ վէ թէրֆի իսէպիլէճէք թիմուր պօրուլը վէ նիհայէթի սիւզկէճի պիր բօլթօմէթրօ իլէ պունը թահրիգ իթմէք իւզրէ, սէքիզ հավալի նէսիմի գուվվէթինտէ եանի գուվվէի թահմիլիյէսինտէ պիր պուխար գաղկանընն վէ մէզքիր տօլապա կէօրէ 900 մէթրօ տէօքմէ պօրուլնն լիւզումը օլուպ, չէնրը թշրինը սանինին պէշինճի սալը կիսնիւ իճրաի մինագասասը մուգարրէր պուլունտուղընտան, իչպու մինագասաեա իշիիրգագ իթմէք իսթէէնկլերին եէվմը մէզքիրտէ սէրալը Հիմաեունտա միւնագրտ գօմիսեօնը ալիեէ միւրաճաաթլարը իլան օլունուր։

— Օն պէշ կիսնէն պէրի Պաթումտա տախի իշթիպան հիշ պիր հալ զուհուր իթմէյիեի պու քերրէ մահէլլինտէն ալընան մալիսմաթը բէմիեէտէն միւսթէպան օլտուղունտան, Պաթում միւվարէսաթընա գարշը մէվզու օն կիսն գարանթինընն 27 թշրինը էվվէլ սէնէ 317 թարիխինտէն իթիպարէն լաղվրյա մահէլը մէզքիրտէն կէլէճէքլերին թապիսի օլան մէրաքիզը պահրիյեէտէ ալէլ ինթիրատ մուաեէնէի թըպպիյեէեէ թապի թուեթուլմասը խուսուսընա տաիրէի սրհիեէճէ գարար վէրիլերէք իգթիզասընն իճա գըլընտըը իլան օլունուր։

ՏԱԼԻԹԻՅԵԼԷ

ԷՐԶԸՐՈՒՄ վալիլիեինէ թաեին պուլուրուլան աթուֆ. Նաղըմ պէյ էֆէնտի հազրէթլերինին մէէմուրիյեէթինի միւթէզամմին օլան ֆէրմանը ալի՝ հիւքիւմէթ տարիբէսի էօնինտէ քէմալը թաղիմ իլէ օգունմուշ տբր։

ՍՈՒՐԵԹԸ ՖԷՐՄԱՆԸ ՀԻՒՄԱԵՈՒՆ

«Իթթիխար իլ էալի վէլէազըմ,
«Մուխթար իլ էքեապիր վէլէֆթախբմ,
«Միւսթէճմիր ճէմի իլ մասալի վէլ մէքեա
«Իլ Մէլիքիւտտաիմ, էաղբմը ըէճալը
«Տէվլէթը Ալիյէմտէն Մուսսալ վիլաեէ-
«թի վալիսի օլուպ, էօսանի խթիհա-
«լինէ Երզրումվիլաեէթի վալիլիեի թէվ-
«ճիհ վէ իհսան ղըլընան վէ պիրինճի
«ռիսթպէ Օսմանի վէ Մէջիտի ծրչանը
«ղիշանլարընը հաղ վէ համիլ օլան
«Նաղըմ պէյ տամէ ուլվիհի՝ թէվզբի
«ռէֆիի Հիւմաեունըմ վասլ օլուճագ
«մալիւմ օլա քի, Երզրում վիլաեէ-
«թինին տերքեար օլան էհէմմիյեթինէ
«մէպնի, հիւքմը իտարէսինէ, էմրը էհէմ-
«մը ինդզպաթընն տէրէճէի թէքէմմիւլէ
«իսալի՝ վէ էհալի վէ սէքինէի վիլաեէթին
«էաղպաղը հուզուր վէ բահաթ վէ վէ-
«սաիլը ռէֆահ ու սեաատէթլերինին իս-
«թիհալ վէ խթիքալի՝ նէզրը ինիա-
«ֆէթվէֆթը Շէհրիեարանէմտէ պէղա-
«հէթին մաթլուպ վէ միւթէկէմմ օլուպ,
«սէնդի միրը միշարունիյինին, էվաա-
«ֆը լազըմ իլէ միւթթասրի վէ ուսու-
«լը իտարէ վէ մէալիհը ումումիյեէթ
«վազբի ռէվիյեէթ քեարանը մէէմուրինը
«Սալթանաթը սէնիյեէմտէն պուլուն-
«տուղընն ճիհէթլէ, պին իչ եիզ օն
«ոօգուզ սէնէսի չէհրը ճէմազիլախբ-
«րէսինին օն պէշինճի կիսինտէն ավա-
«ղրիքը Սէնիյեէի Շահանէ վէ ալարթ-
«ֆը ճէլիլեէ Բաամիշանէմտէն չէրէֆ
«Լֆպտի սիմուհ վէ սուտուր օլան իրա-
«ոէլի ինանատէի Միւլիքանէմ մու-
«ճիպինէ, զիքր օլունան Երզրում վի-
«լաեէթի վալիսիի էօնտէի տիրա-
«հէթինէ թէվճիհ գըլընճաղլա, մէէ-
«մուրիյեէթինի միւթէզամմին տիմանը
«Հիւմաեունըմտան իչպու էմրը ճէլիլ
«իլ գատրըմ ըտար վէ իթա օլուն-
«տու. սէն տախի, մէջպուզ վէ մէֆ-
«թուր օլտուղընն տիրաեէթ ու ֆէթա-
«ֆէթ միւգթէզասը, վէ մէէմուրիյեէթին
«իդթիքասը իւզրէ, մուհասիվէլը էճն-
«տէի ռէվիյեէթին օլան ումուր ու մէ-
«սալիհը վիլաեէթի՝ քէմահէնպզդը հիւա-
«ֆը իտարէ վէ թէվիյեէեէ հասրը նա-
«զարը տրգագթալա, իճնաղընա կէօրէ,
«միւհագաթը տախի պիզզմթի տէր ու
«սէհանէթի վէ ճեր հալ ու քեարտա.
«չէրիաթը մութաճնարան հաղրէթրէյ-
«զամպէրիեէ թէվէսսիլ վէ թէմէսսիք
«վէ

բաշանքն էէր խուսուստատ միքէմմէլ ըէֆալը ֆէխամտան պուլունտուզլարը՝ չէրիմիզ վէ էվրոբա կազէթալարը թարաֆընտան մէգալէլէրլէ պէհան վէ վէֆաթլարընտան տօլաեը թէէսսիւֆ ըէմար իտիեօրլար։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԻՐԻ.— Տէրսէատէթ Իրան Սէֆիրի ֆէխամէթլու Միրզա Ըզա խան հազրէթէրէրինին կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Վիէննաեէ մուվասէլէթ էլէսիեի վէ եազընտա Սթանպօլա միէթվէճճէն Վիէննատան հարէքէթ իտէճէի՝ Վիէննա կազէթալարընտա օգունմուշ տըր։

ՆԻԳՕԼԱԻՏԻ Է.ՖԷՆՏԻ.—«Դօնաթանթինուբօլիս» կազէթասընըն սահիպը իմթիեազը սէատ. Տիմիթրի Նիգօլաիս էֆ.նին սըհհէթէրի էհիէշմէքտէ պուլունտուղու մէմնունիյէթլէ խապէր ալընմըշ տըր։

ԻԶՄԻՐՏԷ գըշլաի Հիւմաեուն էօնիւնտէ եարըլան չաարվանլ գուլէեէ գօնուլմագ իւզրէ, Բարիզէ սիբարիշ իտիլէն պէօեիւք սաաթ կէլմիշ վէ եէրինէ գօնուլմուշ տըր։

ՆՈՑԵՄԲԵՐԻՆ պիրինճի կիճէսինտէն իթիպարէն, Քարաքէոյ քէօբրիսի՝ սաաթ ալթընա աշըլաճագ տըր։

ՊՐՈՒՍՍ. իւէ չիթթիլիքեաթը Հիւմաեունտա եէթիշտիրիլէն հայվանաթտան 86 պարկիր չէհրիմիզէ կէթիրիլէրէք։ Գըշլաբա թէսլիմ օլունմուշ տըրը։

ՔԷՕՄԻՐԻՐՃԻԼԷՐ.—Քէօմիրճիլէրին միհէթքիրանէ մուամէլէլէրինտէն շիքեաեէթլէր իտիլմէքտէ տըր։

ԿԻՒՄՐԻՒՔ անգարլարընտա գալան էշկանըն սաթըլըպը վագէթ, թիճարէթ օտալարընտան պիրը մէմուր հազրը պուլունտուբուլմասը՝ ուսուլ իթթիհազ իտիլէրէք, քէֆիյէթէթ իճապ իտէնլերէ պիլտիրիլմիշ տըր։

ՏԻՒԵՈՒՆԸ ումումիյէ մէճլիսը իտարէսինէ, մէքթէպը սանահիի Շահանէեէ սէնէվի 25 լիրաի Օսմանի թախսիսաթ թաեին իտիմիշ տըր։

ԳՕՆԵԱ վիլաեէթինտէ եարըրըլան եօլարլա քէօբրիլէրին գաթիյէ գապուլարը մուամէլէսի իճրա իտիլմիշ տըր։

ԿԻՒՎԱՇ գաղաբընտա վէ Սուլթան Զաեը իւլէրինտէ եարըլմագտա օլան քէօբրիլինին ինչաաթը թէմամէն իճմալ օլունմուշ տըր։

ՇԱՐԳ տէմիր եօլարընըն Սէլանիկ վիլաեէթի իչինտէն կէչէն գիւմը իչուն լազըմ օլան քէրէսթէնին միրի օրմանլարընտան մէճճանէն քէսիլմէսինէ միսաատ օլունմասը, թիճարէթ վէ նաֆիա նէզարէթինտէն ահտ օլտուղը տահրէեէ պիլտիրիլմիշ տըր։

ՄՈՒԽԹԱՐԼԱՐԸՆ եօլ բարասը վէրմէքտէն միսթէնա թութուլմասը՝ ճճապ իտէնլէրէ էմր օլունմուշ տըր։

ԷՎՎԷԼԻՒ կիւնտէն իթիպարէն, Օտէսատան կէլէճէք կէմիլէրին գավագտա իրթիհան գարանթինասընա գօնուրմասը վէ եօլճուլարը էշկալարընն թէմիզլէնմէսի է ը օլունմուշ տըր։

ԼԻՎԷՐԲՈՒԼՅԱՆ կէլէնլէրէ գարշը գօնուլմուշ օլան թրպպիյէ մուահէնէսի բաղվ իտիլմիշ տըր։

ՇԻՐՔԻԹԸ խայրիյէէնին տէմիր վէ ահչապ վաբօրլարընտան 18ինին իշլէմէկ եվվէրիյլի վէ եէտիսինին գազանլարը թամիրլ միհթաճ պուլունտըզը՝ պահրիյէ ֆէնն հէյէթի թարաֆընտան վէրիլէր բարբր կէսթէրմիշ տըր։

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱ ՀԱՐԱՔԷԹԸ ԱՐԶ.— Իւշ տէօրթ կիւն էվվէլ վուգու պուլան զէլզէլէ էէնիտէն պաղը զարալար վէրմիշ իսէ, համան օլսուն նիֆուսճա թէլէֆթ եօգ տըր։ Այլն 29ունճի կիւնի տահի արաբրա խաֆիֆ զէլզէլէ հիսս օլունմուշ տըր։ Սաիէի հազրէթը Բատիշահտէ ֆուգարաի էհալիեէ էքմէք վէ չայ թէվզի օլունմագտա վէ իքմալ իտիլէն պարագարաաշըգտա գալան ալիէլէր եէրլէշտիրիլմէքտէ իտիլ։

—Էրզրումտա վէ ճիվարընտա զէլզէլէ տէվամ իթմէքտէ տըր, Էրզէնի քիլիսասը քիւլլիյէթլիճէ խասարա օղրամըշ տըր։

ՎԷՊՍ.—Օտէսատա իքի քիշի չիպհէլի խասթալըզա թութուլմուշ իսէ տէ, վէպա օլուպ օլմատըզը բէսմէն անպաշըլմամըշ տըր։

—Հոկտեմբերին 28ինճի կիւնիւ իսքէնտէրիյէսէ պիր քիշինին վէպատան եօլտիւեիւ թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տըր։

—Կասգօտա վէպատան եէնի վուգուաթ օլմատըզընտան, խասթա գաթի սուրէթտէ զաիլ օլտուզը զանն օլունմագտա տըր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸ.— Ինկիլթէրանը Ագէնիզ ֆիլօսունտան այրըլան վէ ըրէնս Լուի Պաթէնպէրկին գօմանտասը ալթընտա պուլունան ալթը գըթա հարպ կէմիսի՝ էվվէլքի կիւն Մէրսին լիմանընա վասըլ օլմուշ տըր։ Օ կիւն սաաթ պէշ գարալարընտա, միշարիէյէ բրէնս՝ պէօեիւք իւնիֆորմասընը կէեէրէք, հիւքիւմէթ տարէքսինի վէ սոնրա գըշլաի Հիւմաեունը զիեարէթ վէ միսթէսարրըֆ պէյ էֆէնտի հազրէթէրի՝ մէվգը գօմանտանը իլէ պիրլիքտէ բրէնսին բաքիպ օլտուղը վաբօրա կիտէրէք, ըէսմէն իատէի զիեարէթ իթմիշլէր տըր։ Բրէնս էրթէսի կիւն սապահլաեը շըմէնոֆէրլէ Ատանաեա կիտիպ, ագշամ իսթիւ տէօնմիշ տըր։

ԶԻԵԱՐԷԹ.— Ավսթրիա սէֆարէթխանէսի թէրճիւմանլարընտան Մ. Պոպաձեր՝ էվվէլքի կիւն Ավսթրիա սէֆիրի ճէնապլարը նամընա Ռումբարիգը ռիսթպէթլու Եօվաքիմ էֆ. հազրէթէրինի զիեարէթ իթմիշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ հիւքիւմէթինին Պերլին սէֆիրի օլուպ, մէէզուսէն Իզմիրտէ պուլունան Մ. Բանկավի՝ էվվէլքի կիւն Իզմիրտէն շէհրիմիզէ կէլմիշ տըր։

ԳԱՐ.—Կէչէն հաֆթա զարֆընտա Գաթամունի վէ ճիվարընա գար եազմըշ վէ տէօրթ պէշ սանթիմ գատար պիր գարանլըգ բէյտա օլմուշ օլտուղը մէսմու տըր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Սօպրանիէնին եէնի բէիսի Մ. Մարգօ Կօլօպանօֆ հէմ սիեասիյաաթ վէ հէմ էսթպիյաաթ ալէմինէ նամ գազանմըշ պիր զաթ տըր։ Մուամիլէյի՝ 1841տէ Ֆիսուբատա տօղմուշ վէ Հէյպէլի Թիճարէթ մէքթէպինէ թահսիլ կէօրտիւքտէն սոնրա, Աթինա վէ Բարիս մէքեաթիպը հուգուգունա տահի իքմալը թահսիլ իթմիշ տըր։ 1875տէն էվվէլ Սթանպօլտա «Վէֆք» նամ պիր կազէթա նէշր իթմիշ տըր։ Մէհլէքը սիեասիյէեէ կիրտիքտէն սոնրա, Սիսթով գափմագամը սրֆաթը իւլէ Թըրնօվատա մէճլիսը ումումիյէեէ իշթիրաք իթմիշ տըր։

Պուրմֆ Պալապօնֆ իւք Պուլկար գապինէսինէ իշթիրաք իթմիշ վէ Ալէքսանտր Պաթէնպէրկին Պուլկարիաեա կէլտիրինտէն սոնրա տահի, խարճիյէ նազրը օլմուշ տըր։ Մուահտէրէն Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան Տէրսէատէթ Պուլկար գաբուքէֆխիւսալըզնա Թաեին իտիլմիշ տըր։ 1884տէ Զանզօֆ գապինէսինտէ եինէ խարճիյէէ նէզարէթինտէ պուլունմուշ տըր։ Խայլը սէնէլէրտէն պէրու Սօֆիա մէքթէպը ալիսընտէ գաանուն վէ Եունան գատիմ էսպիեաթը մուալիմիլեինտէ պուլունըօր իսի։

—Կազէթալարը իշրընա նազարէէն, Պէյրութտան կէլմէքտէ օլան պիր Ռուս վաբօրը՝ Բատօս գուրպինտէ վազը Ֆէնէր ատոսը սահիլինտէ պաթմըշ տըր։ Եօլճուլարը գուրթարըլմըշ տըր։

ԽՐՏԻՎ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՍԷԱՀԱԹԸ.—Ֆէխամէթլու Խրտիվ հազրէթլէրի՝ էֆրէնտի նոյմբերին 28ինտէ Գահիրէտէն Սուատա տօղրու հարէքէթ իտէճէք տըր։ Եօլտա Վատի-Հալֆա վէ Պէյրպէր չէհիրլէրինտէ պիր գաչ սաաթ տուրուգտան սոնրա, տօղրուճա Խարթում կիտէճէք տըր, Մաեէթը ալիլէրինտէ թէչրիֆաթ նազրը Հասան Սաբմ բաշա իւլէ եավէր Ահմէտ Զէքի բաշա հազարաթը, քաթիվ Ինկիլիզ Պրէվթէրվ պէյ, սէրաեը խըտիվի էճզաճը պաշրը Տր. Դավսքի վէ պաշ թէլէկրաֆ մէմուրը Պոսքի վէ տահա սաիր զէվաթ պուլունաճագ տըր։

Միշարիլէյէ նէհիր վաբօրլարընա բաքիպէն ալթը սաաթ Մավի Նիլ վէ ալթը սաաթտա Պէեազ Նիլ իզէրինէ սէեահաթ իթթիքտէն սոնրա, Աուսանա կէչէճէք տըր։

ՏԻՒԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵԷ.—Տիւեունը Ուումումիյէ իտարէսինին թալէպի իւզէրինէ, Պուլկարիսթան հէյէթը նուզզարը իլէ Բարիս վէ Ֆիլէմենք պանգալարը արաբնտա ադտ իտիլէն իսթիգրազ մուգավէլէնամէսինտէ Ռումէլիի Շարգինին վէրկի պէդաեասընա տահր աթիէքի չարթ իլավէ օլունմուշ տըր։

—Էրզրումտա վէ ճիվարընտա զէլզէլէ տէվամ իթմէքտէ տըր, Էրզէնի քիլիսասը քիւլլիյէթլիճէ խասարա օղրամըշ տըր։

ՎԷՊՍ.—Օտէսատա իքի քիշի չիպհէլի խասթալըզա թութուլմուշ իսէ տէ, վէպա օլուպ օլմատըզը բէսմէն անպաշըլմամըշ տըր։

—Հոկտեմբերին 28ինճի կիւնիւ իսքէնտէրիյէսէ պիր քիշինին վէպատան եօլտիւեիւ թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տըր։

—Կասգօտա վէպատան եէնի վուգուաթ օլմատըզընտան, խասթա գաթի սուրէթտէ զաիլ օլտուզը զանն օլունմագտա տըր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸ.— Ինկիլթէրանը Ագէնիզ ֆիլօսունտան այրըլան վէ ըրէնս Լուի Պաթէնպէրկին

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ ԶԱՐՊ ՎԻԼԱԵԷԹԻ.—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ Անատօլուէը Շահանէ Համիտիյէ ալայլարը կիպի, մէզքիւր վիլաեէթ ախիլինտէ եէնի ալայլար թէշքիլինէ գարար վէրմիշ տըր։ Պու սէնէ տէ մէճմուը 12,000 քիշիտէն իպարէթ օլմագ իւզրէ, եէտի ալայ թէշքիլ իտէճէք տըր։ 150,000 զրուշա պալիզ օլան մէսարիֆը լազըմ Պէնկազի մալ սանդըղընտան թէէսիեէ իտիլէճէք տըր։

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷ ՀԱՐԻԳԸ.— Տիւն սաաթ տօգուզ բատտէլիրինտէ Պէյ օղլունտա Գուլէ Գարբուսունտա Շագուլ չըդմազ սօգաղընտա Վանկէլին արարթըմանընտա տամատը Գարմէլօգլի թարաֆընտան գարը գօճա իչինտէն տօլաեը գարբսը Գաթինաեը սաղ մէմէսինին իւսթինտէն գամա իլէ ճէրճ իթմիշ վէ պու սաաթի օ անտէ էօլմիշ տըր։

Վագտտա կէլմիշ օլան Գաթինաընը վալիտէսի Բամլեաեը տահի սաղ մէմէսինին իւսթիւ իլէ սաղ գօլունընը պիլէեինտէն ճէրճ իթմիշ, պու տահի ալմըշ օլտուղու եարանը թէէսիրլի իլէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէեէ մուգթէտիր օլմագսըզըն 10 տագդա սոնրա վէֆաթ իթմիշ տըր։ Ճանի ֆիրար իթմիշ, զապրթա թահդիգաթ իճրա իթմէքտէ տըր։ Աւէթը գաթլ օլան սիեահ սաբլը պէօեիւք գամա մութալաաա պուլունմուշ տըր։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՎ ՀՈՒՍԻԱ

Ս. Պատրիարքը երէկ իր ընակարանը մնաց և նախագահեց Ելմտական յանձնաժողովին գումարման, որուն ներկայ կը գտնուէին Վահ. Սանվան փաշա, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան և Գրիգոր էֆ. Խարբեան։

— Կարնոյ երկրաշարժէն վնասուած ազգայիններուն ի նպաստ կազմուած յանձնաժողովը արդէն իսկ գործի ձեռնարկած է և մինչեւ հիմա 250 ոսկիի չափ գումար մը հանգանակելով հեռագրեր է Կարին՝ Տ. Զաւէն Ծ. Վ.ին։

— Գում գաբուի գուրսի գոլոսեան և Վառվառեան երկեւ վարժարաններուն բոլոր դասարանները, սրահներն ու սեղանատունը հականեխուեցան, տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ, տարաբոխիկ ախտերու ծնունդ չտալու համար վարժարանին ուսանողներուն մէջ։

—Ամերիկայի Լին քաղաքի Որբանոցի ընկերութիւնը 30 ոսկւոյ գումար մը ղրկեր է Պատրիարքարան, որբերու ի նպաստ։

— Ազգ. Պատրիարքարանէն 20 ոսկի ղրկուեր է Խաստուր՝ կարօտեալներուն բաշխուելու համար։

— Իզմիրէն կը գրեն թէ Երուսաղէմի միաբաններէն Կարապետ Վ. Տ. Կարապետեան, որ վերջերս Պէյրութէն Պօլիս եկած էր, իր ծննդավայրը Մեծ Նոր գիւղ երթալու համար Իզմիր կը գըտնուի, ուր տեղւոյն առաջնորդը վիճակին մէջ այցելու հովիւի պաշտօնը յանձներ է իրեն։

— Գաղատիոյ առաջն. Տեղապահը Պետրոս Ծ. Վ. Ներկարարեան իր ստամոքսի հիւանդութիւնը դարմանելու համար տեղւոյն Բաղաք. Ժողովին հաճութեամբը և Ս. Պատրիարքին արտօնութեամբն ալ իր ծննդավայրը՝ Ստաթազար գացեր է, ուր կը գտնուի ամսէ մը ի վեր։ Պետրոս Ծ. Վ., չնորհիւ տեղւոյն բժիշկ տօքթ. Սերովբէ էֆ. Դավալճեանի խնամքներուն, իր մտահոգութիւն պատճառող հիւանդութիւնը անցուցեր է բոլորովին և կը պատրաստուի վերադառնալ իր վիճակը՝ Գաղատիա.

— Աղբակի մէջ Զանչեանց որբանոց մը բացուեր է օդոստ. 1էն սկսեալ և Պարիարքարանէն նպաստներ սկսած են ղրկուիլ։

* * *

Կարմրաորի որբանոցին հոգաբարձութիւնը, նկատելով որ որբանոցին մէջ մանկութիւնին անցուցած չափահաս պատանիք կը գտնուին, որք որբանոցէն դուրս պիտի կարենային որեւէ գործով մը աշխատիլ, անոնցմէ 15 տարին քաղքիս զանազան արհեստաւորաց քով տեղ պատրաստեց, որպէս զի արհեստ սորվին։ Հոգաբարձութիւնը բաց ատի որոշեց որ երբ տղաքը եկին իրենց արհեստին մէջ և վարպետ ըլլան. անոնց մէյ մէկ պզտիկ դրամագլուխ ճարէ, որով անոնք շարունակեն իրենց գործը ինքնիրենին։ Զիք տարակոյս որ գործնական միջոց մը խորհած է հոգաբարձութիւնն այս կերպով, պայմանաւ որ սակայն այդ վարպետ արհեստաւորները պատուաւոր մարդիկ ըլլան և վարդեր միանգամայն։

ՎԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վան 16 հոկտ. 1901

Այս միջոցիս ամենուն աչքը դէպ ի Թաթաուուն մնուած են։ Ուսուցիչ, ուսանող, արհեստաւոր, վաճառական, վերջապէս ամէն ոք իրենց զբաղումը մոռցած՝ անհամբերութեամբ կ'սպասեն երկուշաբթի առաւուան բացուելիք բոստային։ Եւ ինչո՞ւ, — որովհետեւ լրատային, գիրք բեռնաւորուած կուգան, բայց գիրք բեռնաւորուած. — Պ. Գուլօղլուեանի խնդրով։

Գիտէք թէ պաշտօնական ընելու միտումներ կային յիշեալ Գուլօղլեանը, բայց Ս. Նախագահը և Վարագայ որբանոցի հոգաբարձութիւնը զայն վերահաստատեցին իր պաշտօնին մէջ։ Ի սկզբան Ս. Պատրիարքը հաւանեցաւ սոյն գործողութեան, և գրեց հոս թէ հոգաբարձութեան որոշման կը համակերպէր, սակայն երկրորդ նամակաւ մը կը հակառակի այս որոշման, և կ'ըսէ թէ ինչ որ ալ ըլլայ անպատճառ պէտք է հրաժարեցնել Գուլօղլեանը իւր պաշտօնէն։ Հոգաբարձութեան հետ գրուած էր նաեւ սոյն մտօք ուրոյն նամակներ, առաջ. տեղապահ Ս. Հօր և Խառն ժողովոյ, և որովհետեւ հոգաբարձութիւնը յետ քննութեան և յետ Ս. Պատրիարքի հրամանին վերահաստատած էր Գուլօղլեանը իւր պաշտօնին մէջ՝ շուարեցաւ երկրորդ հրամանի մը հանդէպ՝ որ ինչպէս ըսինք անպայման կերպիւ կը հրամայէր, հետեւաբար հոգաբարձութիւնը խնդիրը հանեց Գաւառ. Խառն ժողովոյ արեանը։

Այս վերջինը որոշեց յետ քննութեան արժանը տնօրինելով, տեղեկագրել Պատրիարքարան։

* * *

Անցեալ շաբթուընէ ի վեր Ազգ. Առաջնորդարանը առժամեայ կերպիւ փոխադրուած է Բաղաքամիջի Թաղ. Խորհրդոյ ժողովատեղին, զի չէնքը շատ խարխլած է վերջերս, և հակառակ բազմաց թախանձանաց, նոյն իսկ թաղապետութեան որոշման, Տ. Սահակ Հայր Սբ. կը շարունակէր մնալ անդ. և ահա 10-12 օր առաջ երբ սաստիկ կ'անձրեւէր և սոսկալի որոտումներ կը լսուէին, կայծակը Ս. Նշան եկեղեցւոյ տանիքի ուղղութեամբ կը մտնէ Առաջնորդարանի սրահը՝ ուրկէ ուղղակի կը խոյանայ դէպի Հայր Սբ.ի ննջասենեակը՝ իրեն առաջնորդ ունենալով դրսէն ներս երկարող երկաթէ թել մը։ Այն միջոցին Հայր Սբ.ը գրական աշխատութեամբ կը պարապի եղեր, թէև ժամը դիշերուան 5ը հասած. կը տեսնէ ապակեփեղկին խորտակուիլն ու վարագուրին այրիլն, և ահա երկվայրկեանէ մը կայծակը իր ուղղութիւնը կորսնցնելով (վասնզի թելը մինչեւ հոն երկարած էր) կ'իջնայ վար, դէպի ախոռ։ Ասոր վրայ Տ.Սահակ Հայր Սբ. հաղիւ կը յաջողի թողուլ այդ ամենախարիսուլ չէնքն և յայլոց փոխադրուիլ։

Մաքրէթէ-դէն բաժանորդ գրուիլ փաքաղներ, թող հաճին դիմել Սթասիսն փողոց ջրավաճառ Յակոբ աղայի ուրկէ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրէնով։

ՍՈՒԱՉՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ

Հաստատ Բ.— Տեղ Ս.

Կը պարունակէ. — Դասընթացք Առեւտրական և ձարտարարուեստական Օրէնսգիտութեան. — Տոմարակալութիւն (Օժանդակ տետրակներ և Օրհնչիւն). — Իզմիտի, Դոնեայի, Էնկիւրիի գործերը (Գործաշնութեան պատկերով). — Թուրքիոյ մեռաքսը։

*** Առեւտրական եւ Տնտեսական ընդարձակ Աշխարհագրութիւն Օսմ. Կայսրութեան (Վարչային դրութիւն և կազմակերպութիւն քաղաքային դատարանաց. — Թուրքիոյ նահանգներն իրենց գաւառներով և գաւառակներով)։

*** Առեւտրական Բառարանի շարունակութիւնը՝ Դ. տետրէն։

Դին 12 տետրի 12 ղրշ. կանխիկի համար 15 % զեղչով և Թղթատարի համար 3 ղրշ. յաւելուածով։

Հասցէ.— ՍԻՄՕՆ ԶԷՕՄԼԷԲՃԵԱՆ, Իզմիտ Օթէլ, թիւ 21, Էսկի Զապթիէ ճատտէսի։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԼՕՆԴՐԱ Նոյեմ.— Ցէյլի Մէյլ կազէթասընըն պէհանընա նապարէն, Թրանսվալ բէիսը հիւքիւմէթի Մ. Քրիւկէր՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին սարլարա աֆվը ումումի իլան իթմէսի, վէ Ինկիլիզ սասքերի թարաֆընտան խարապ իտիլէն չիֆթլիքլէրին եէնիտէն եարըլմասը վէ Պոէրլէրէ Բուսիա իլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրինին թէէմինլէրի ալթընտա պիր մուսթարիյէթ վէրիլմէսի չարթընա, Ինկիլթէրա իլէ սուլհ ադտ իտէճէք վէ Թրանսվալ գէթասընն ալթուն մատէնլէրինի հավվ օլան գըսմընը Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ թէրք էյլէեէճէք տըր։

— Ինկիլթէրատա տէհլէթլի ֆուրթունալար զուհուր իթտիեի տըր, պիր չօգ գազալար վուգու պուլտուղը պիլտիրիլմէքտէ տըր։

— Մատէն քէօմիւր ֆիաթը թօնէլթօ պաշընա պիր չիլին արթմըշ տըր։

ՊԷՐԼԻՆ.— Տօքթ. Լէյտս՝ Վիէննեակ ազիմէթլէ ճէհնապի Սֆրիգա հիւքիւմէթինին մուրախասը սրֆաթցլա Ավսթրիա թարաֆընտան պիթարաֆլըգ գախտէսինէ գարշը օլարագ Ինկիլթէրաեա քիւլլիյէթլի հարպ միհիմմաթը վէրմէքտէ տէվամ օլունտուղընտան տօլաեը, Ավսթրիա հիւքիւմէթինէ գարշը բրօթէսթօ իտէճէք տըր։

— Ազըր սուրէթտէ խասթա պուլունան գօնթ Վալտէրսէ՝ էհիլէշմէեէ սէվկլամըշ տըր,

— Բայխթակ մէճլիսի հէր պիր գօլ օրտունուն ալթընար մաքսիմ թօքաւ իլէ սիլահլանմասը իչուն, հարպիյէ նազրընընն խաթէակի թախսիսաթը միւղաքէրէ իտէճէք տըր.

ՎԻԵՆՆԱ.— Մէճլիսը մէպուսանընն պիւտճէ գօմիսիօնը՝ 1901-1902 սէնէսի պիւտճէսի հագգընտաքի միւղաքէրէլէրինի պիթիրմիշ տըր։

ԱԹԻՆԱ.— Գրալ հազրէթլէրի՝ պուսապան Աթինաեէ ավաէթ իթմիշ տըր։

ԲԱԼԷՐՄՕ.— զաեէթ սէհչէթլի պիր գասբրկա՝ Սիչիլիանընն պէօեիւք գըսմընտա թախրիպաթ իճրա իթմիշ տըր. զարարլար պէօեիւք տըր. նիւֆուսաա միսթէատտա թէէֆթ վուգու պուլտուղը զանն օլունուեօր։

ԲԱՐԻՍ.— Մէպուսան մէճլիսի՝ էճնէպի մէմլէքէթլէրինտէ եոթբրրլան կէմիլէրին հէր տիւրլիւ միւքեաֆաթ վէ հիմաեէյէն մահրում օլմալարը հագդընտաքի թէքլիֆի՝ սիւն ըէտտ իթմիսի հալտէ, պու կիսն 255 ըէյէ գապուլ էյլէմիշ տըր. 272 ըէյ իլէ գապուլ էյլէմիշ տըր. լաքին պու կէմիլէրին չիրքէթլէրի իլէ իտարէ մէճլիսլէրինին Ֆրանսա թէպասընտան օլմալարը չարթ իտիլմիշ տըր։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

Եթէ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու աղնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենանուրբ սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշգրիտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր շահին մէկ մասը յատկացուած է տեղւոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի նաեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ

Եէմէնի և այլ յիշուած քաղաքներու ամենաընտիր թէյերը բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն շատ յարմար կուգայ ստամոքսներ տաքցընելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը միայն, ուրիշ տոյժ փոյթեռանդն պիտի վազէք ինքնին։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թըզթին և թէյին աղնուութեան։

Կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՐԱՆԱԿ

ՄԱՄՈՆԱՒՈՐ ԶԵՂՋ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյտարաչէրլար-Պաշը

ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

Ի ԽԹԱՐ

«Մէհմէտ Թահիր» մէհր վէ իմզասը իլէ էօթէկեէ պէրիէ թէքբար պիր թագըմ թէզգիրէլէր կէօնտէրիլմէկեէ պաշլանարագ, պուլարտա եէթիմ վէ ֆագիր չօճուգլարին խթիֆատէի մանէվիմեէսի իչուն, տամմնը ատրմիեանը հիմմէթ օլունտուզունատան օլանալէ, պու էմրը խայրա իշթիրաք իտիլմէք իչուն, 40ար զր. իսթէնմէքտէ օլտուղը Մէրվէթ վէ Մաիմամաթ մաթպաաարընա վուգու պուլան միւրաճաաթատան վէ իպրազ օլունան թէզաքիմի ատիտէն անպաշըլմըշ օլտուղունատան պահալէ, Թահիր պէյ մաթպաա վէ իտարէխանէսինճէ, պէօյլէ պիր թէչկիպիւտ պուլունտումասընը «Սէրվէթ» ըէֆիզիմիզ իսթար իթմէքտէ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ում. միւն ազչ. գաբ.	25—34
» » » էն եիւքսէք	25—38
» » » էն աշաղը	25—34
Բումէլի չըմէնտ. ագչ. գրնտ.	99—37
» » էն եիւքսէք	99—87
» » էն աշաղը	99—27

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյի ագսիոնը Օս. լիր.	13—
Սիկարէթ Ա.	—87
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—65
Ժուխանա	1—40
Օպլիկասիոն Թրամվայ	483—
Ասիբանա	3—75
Գրէտի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	54—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	403—
Թրամվայալ	71—
Բրնսթրմ թաղվիլաթը	465
Գրէտի ժենսիէ էմիրսիէն	262—50
Անատօլը չըմ ագսիոնը	9—10

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՕԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զչ. տան	ՀՂ։ բր.
Գէյալ մէճիսիյէ ֆարգը	108—01
Մէթալիք	98—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—27
Բէլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպօն գայմէսի	8—56

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 12 Նոյմբ.

Ինկ. էհսանը Ինկ. լիրասը	91—91
Օսմ. էհսանը ալթընը	23—35
» գաբանտը	23—62
» » Բ	49—25
« » Գ	25—50
Օսմանլը Պանգասը	10—50
Մըսրը Տուլ. մութթահտէ	105—
Պուլկար իսթիքրազը	83—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—34
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—86¾
Ֆիօրէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուլդեն)	——

Բարիզ 12 Նոյմբ.

Ֆրնս էսհ. 4% ֆր.	100—82
» » 4½ %	101—70
Եէնի Օսմ. էհսանը ալթընը	23—80
» » գաբանտը	23—85
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	101—
Օսմանլը Բէյիսի էհսանը	298—
» Պանգասը	517—
Գրէտի Լիոնէ	971—
Իթալիա էհսանը	99—10
Բուիորիթէ Թիւրք	494—
Օսմանիյէ	447—
Տուան Օթօման	513—
Սբանիօլ	70—35
Թրամվայալ	74—50
Գամպիօ 3 այ վատէ	105—
Գրէտի Ժենսիէ էմիրսիէն	—

Պէրլին 12 Նոյմբ.

Բումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	86—80
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	22—235

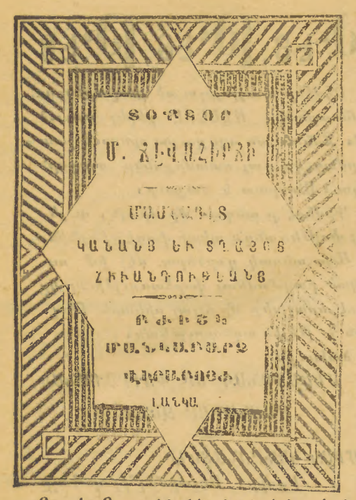

Դպ. Լ Ո-ր. Գիշերեն Եկուն Երկու-ժամ է Մոտերեցը-ը, Արդարեան գիշերները Ո-ուրկ ժամանակ, նաև-գիշերը. Լանկ չը տուր։

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՑ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

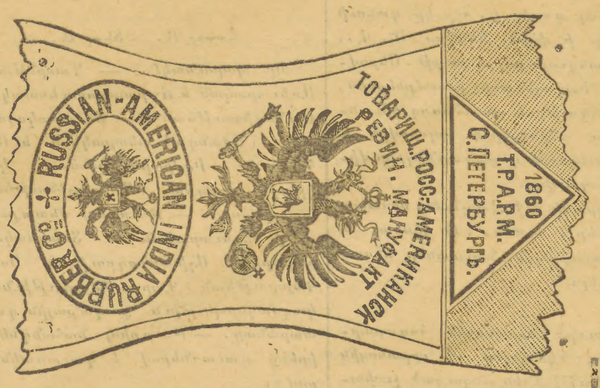

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՑ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՑ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

ԻՐՈՒ ԲԼՕՇԵԼԻՔ ՄԱՐԳԱՍԸՆԱ. ՏՐԳԴԱՔ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մոսկօի լասթիք քալօշարը ալմագ արդուսընտա պուլունանալար եօգարտարը չու իչ ատէտ մարդաեա տրդդաթ էթսինէր. էն զիեատէ իչ քէօշէլի մարդաեա քի, իշինէ 1860 թարիխի վէ ալթընտա տէ Ռուսցա եազը իլէ Սէն Բիթիրսպուրկ քէլիմէսէ պուլունցաձ։

Մէմալիքը Շահանէ իչիւն եէկեանէ աճէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՑ 27—14

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈՓԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ

Ի ՊՈԼԻՍ

Թ-ՀՈՓԱՆԻ

ՎԱՅԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դերազանց ժամանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրտաագ և Կ. Ինճիեան Որդիք վաճառականները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարբեր։ Ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքտիէա Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէն։
ՊՈՍՊՈՏ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Դալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռուղոթիպ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կիւռն Արտիթի.
ՍԵՐԲԻԱՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԱԹՕ.— Պ. Յակոբ Բօզլատալ։
ՋՄԻՐՆԻԱ.— Պ. Հայրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ. — Պ. Տիտօ Ֆէլրնանտէզ.
ԻՒԱԿԻԻՊ.— Պ. Մ. Բաղտասար.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանսիս Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։

ՏՐԱՊԻԶՕՆ.— Պ. Սրխա Կ. Ինճիճեան. 24—24

ՈՒԼՍԳԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՄԱՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷՎՍԻԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանալարին մէճմուի	Ընկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադչէ վէ հասիլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիլէ օլունմուշ սերմայէ	» » 410,000

Թուգքիա շիւպէսինին միւտիրի՝ ուռուսիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Ասանկիսաի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւղար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տրը
ԻՒՍԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուճի Ֆրանսը վէ Աման գումգանփալարին սերմայէսի հասրլանմընտա նիպէթէն 100 % օլու

ը հասէ Ուէսթրընքի 125 % տիր։ Իչէթ պու հնգիւաթի Ուէսթրընի բաղիպլէրինէ թէգիվվիւգ իթարմէլէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՕԷՐԻ, ՀԱՖԻՃ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵՃՈՒՐ ՏԻՔԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

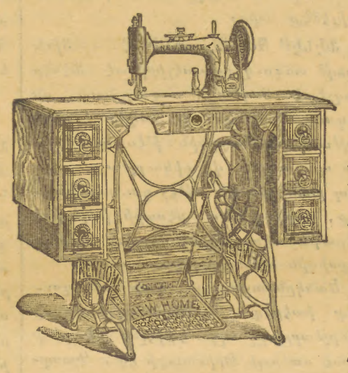

Մէդքիւբ Սէրկիի Ումումիսինէ միւքեամթէրը, HORS CONCOUR բէգապէմիպ գաղանմը տրը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմսալանը թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թուրքիա իչիւն եէկեանէ աճէնթասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթանպուլտա, Պահճէ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատատէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ Շիրիպէլէր Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԼԹԻՑԱԼԻ, ԹԷՄԻՆԱԹ Ֆր. 7,000,000

1899տա մէրի իւլիթտա էօմիւբ սիկուրթասը պէտէլի գիզ.	19,534,276
» » եանկէն » » »	460,267,203
» » » » բրիմի »	1,433,965

Էմէյ-ը Է-ՓԷՐՆԷ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէսիլ շէրայիթ իլէ սիկուրթա ագտ տէր

Եանկէն էրէյը հէր նէվի պինա վէ հէյա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէյ-ը էրէյբէրնը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաքօր սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսէտարանա՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18 %, 1898տէ 18 %, 1899տա 16 % թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթաէ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւտատիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլյոր Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէտիտ խան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՁ

Աղղընըղն զօգմամասընը, տիւլէրինիզին խասթալըգտան քիւլլիէն արի գալմասընը արզու իտէր իսէնիզ Պաղչէ Դարուսընտա Նիշամիէ գարագոլը գարշու քէօշէնինտէ 1 նօմէրոյը մահալը մասսուսատա տիշ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսընը։

Մումարիլէյ Մէքթէպի Թըպիպի Շահանէտէն մէկզուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իթիարմէքսիզին տիշ չէքմէքտէ մուհիտի պուլունտըղը պիր իլաճ իլէ եալընըզ իբի տէֆտատա էն չէտիտ տիշ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «ազօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըգարընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնտին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէֆթլար իլէ տիշ տօլտրըմագտա տրը։

Էնվայի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալընտաքի մէհարէթի քամիլէսի ումում միւշթերիլէրինին հիւանիզ թէվզէճիւհինի ճէկլ իթմէքտէ տիր։

Ճումաա կինիլերի մուայենէխանէտէ բաղար կինիլերի տէ կէմիկ Բաշատա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նօմէրոյը խանէսինէ միւրաճաաթ իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապանրը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տաիթ սաաթ 11տէն սօնրա հէր վագիթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումարիլէյ փարիտէտ միւտատէթը մէտիտէ էմրազը տաիրիլէ վէ ասասպիտ քէսպի իսթիթաաս իլէյուպ սաթաշ ըսրազմօս, իսթէրիք, եարմա պաշ ադրընը, նիզրիլ, ուլգուսուլուգ, ուլգուսա կէզմէմէք, չօճուգլարը իտրար թուրթամամալարը վէ էնվայի սինիրխասթալըգարընը էլէկթրիք իլէ թէտավի իլէյտիի կիպի միտէ սուլարը, վէ միտէ սուլունարն արթմասը վէ էքսիլէսի, պաղըրսագ, գալպ, ագ վէ գարաճիյէր վէ պիւշեմէվէ էմրազը տաիրիլիէի սաիրէի ֆէնտը թըպպը էն սօն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապահտան եօյլէկ գատար իստանպուլտա օգճիլեր պաշընտա (Սինէման) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրքտի) էճզանանէլերինտէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատատէի քէպիրտէ Օտիօն թէաթրօսու գարշուսընտա 165 նօմէրոյու Մուայենէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէանը գապուլ իյլեր։

Մուայենէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսսու մէվճուտ տուր։

ՍԿԻԻՏԱՐՅԻՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կը փափագին Մանչեսթէր բաճանուրդ գրուիլ, կրնան դիմել Սելամրզ, Պապա-Ճան փողոց, կօչկակար Վանան էֆ. Մարբեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թանսիլ էթմիշ վէ եվրօբանընն էն մէյշուր խասթախանէլերինտէ ամէլիյատ կէօրէրէք, օն եէտի սէնէ տախի իշրաք թըպապէթլէ քէսպը վուճուտ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մուսմարիէյէ կէօնիւս վէ միտէ իլէթլէրինի եանի նէզլէի սատրիյէէի, նէֆէս տարլըղընը, ազ ճիւէր ուֆուսնէթլէրինի խուսուսիյէ վէրէմ խասթէյիսինի, իսթիհարարտա միզմին էօքսիրիւք վէ տամարլարընը թէսալլուպ էթմէսինի, էմրազը գալպիյէէի, հազմըզըղը, ֆիգրազը, միզմին խաալը, միտէ աղրըսընը, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարընտա սու տօլմասընը, գարաճիւէր խասթալըգարընը, խարտրտա չէքէր վէ եումուրթա ազը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյէէի վէ գան խասթալըգարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգարընը՝ թէրազգըեաթը ֆէնտիյէ մուճիպինճէ էն սօն ուսուլը թըպպի վէճէյէ թէտավի էյլեր։

Թապիպը մուսմարիէյէ՝ սէօրթի սէնէ պիր մուատէթ զարֆընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթախանէսի սէր թըպապէթինտէ պուլունարագ, պու էանատէ խուսուսի թէտավի էյլէտիի խասթալարտան մասատա, ֆրէնկիէ վէ պէլ սօղուգլուղունա միւպհէյա օյմուշ սէօրթի պին գատար էշխասը թէտավի էյլէտիի ճիւէթլէ, պու իլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէյատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլուսուղունան, էրքէք վէ գասընարտա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիեի վէ պէլ սօղուգլուղունու վէ անէրքան հասրլ օյան սէս գըրբգըղընը վէ կարալարը վէ տէրի ուֆունէթլէրինի վէ իսրար տարլըղընը վէ իլիթիհարը մէհանէի վէ էվարիֆը թէնասիւլիյէ իֆրասընտա նօգանանիէթի սուրէթը միւքէմմէլէտ վէ թէճարիպը միւթէատիսէսինի թէրազգըեաթը ֆէնտիյէ իլէ պիրէյտիրէրէք ազ զէման զարֆընտա թէտավի էյլեր։

Տէր Ալիյեէտ հէր հանկը թապիպ իլէ իսթէնիրարա գօնսիլիօ օլունապլտիեի կիպի, էվրօբանընն էն մէշհուր ամբարպասը իլէ տաիի պիլ մուխապիրէ գօնսիլիօ իֆրա օլունուր։

Վիլանաթը Շահանէտէն Թարիրէն միւռաճաաթ իտէնէք զէվաթընը՝ օրատաքի թապիպին պիր բարօրուն եախուտ մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէյէրի էլդէմ տիր։

Բաղարտան մասատա, հէր կիւն սաաթ տէօրտէ գատար, Դումգաբատա Զիֆթէ կէլինէր ճատատէսինտէ 13 նիւմէրօյու խանէտէ, սաաթ պէշտէն սէքիզէ գատար Սիրքէճիտէ Պազը Սկի ճատատէսինտէ Թիւրքիյէտէ էճզանանէսինտէ։ Սաաթ տօգուզտան օն պիրէ գատար Սուլթան Պահչիտատ, Օգճիլար պաշընտա Սինէմանն էֆ.ինն Պահչիտա էճզանանէսինտէ խասթէկէանը գապուլ էյլեր։ Ֆիգրը օյանկար տալ։ կիւնլերի մէճճանէն մուսէեէտ օլունուրը կէտիբ Բաչա եօգուշունտա Լիզօր Մէրթիտի էֆ.ինն էճզանանէսինտէն հէր հանկի սաաթ իսթէնիլիրսէ, թապիպը մուսմարիէյէ ճէկլ օլունապիլէճէքտիր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՍԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մահմութ Փաշայի էր-ԷՐ Ռիւ-Ջեդ

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարմնի՛ի համար ամէն տեսակ չանգրեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան օրախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ոճագրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատունս՝ մէջ կը գտնուի նաև ֆոնդան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ածան են։ 95—106

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԳԱՑՍԻԵՐԵԱՆ

)(34)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԵՌԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԱՂՄ ՏՈՂՄԱՑԻՆ ՆԵՆԱՆԳԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

Աչակերտուհին կը քալէր, Օննիկ ալ առանց անկէ հեռանալու կը շարունակէր համոզկոր ձեւերը։

— Հայրս կոչտ մարդ է, յարեց Ֆլօռա, ալաֆրանկային օրէնքը չի գիտեր, ան մէջ անծանօթ երիտասարդ մը տեսնելուն պէս սոսկալի գայթակղութիւն, աղմուկ, կռիւ կը հանէ։

— Ես եմ անծանօթը. հոգդ մ'ըներ դուն, Թումիկ աղան քենէ ալէկ կը ճանչնայ զիս, ես անոր հետ վարուելու եղանակը մարդու չեմ հարցներ։ Մնաց որ այս մեր սէրն ալ վերջ մը դանելու է, ես ամէն օր չեմ կրնար փողոցները քեզ հետապնդել. այո՛ կամ ո՛չ, պատասխան մը տալու է հարկ որ ես ալ գլխուս ճարը նայիմ։

Ֆլօռա չի պատասխանեց. Օննիկ թէև երկար ժամանակէ ի վեր մերթ ընդ մերթ կը հետապնդէր իրեն, սակայն ամուսնութեան խօսքէ չէր բացած. աշակերտուհին կը կարծէր որ պարզ սիրային ժամանցի մը նպատակով կը հետեւէր իրեն երիտասարդը, ինչ որ Բերայի սիրկներուն և թեհեւսալիկ կիներու համար խիստ սովորական բան է։

Իսկ Օննիկ Ֆլօռայի ընդդիմութեան առջեւ դիմած էր իր սովորական միջոցին, նշանուելու խաչէութեան։ Այս առթիւ թէ՛ բերանփոխ կ'ընէր, զուարճութեան տեսակը փոխելով, թէ՛ Վահէի մօր ամբողջ գաղտնիքը կը կորզէր Ֆլօռայէն և թէ ձրիարար կ'ապրէր առնոց տան մէջ, օրչափ որ ուզէր։ Արհեստին գաղտնիքը շատ լաւ գիտէր սակայն խարեան. աչքերը շլացնելու համար առջի օրը վեհանձն առատաձեռնութիւն մը պէտք էր, ուստի երբ Աբէնէֆի մեծ նպարավաճառանոցին առջեւ հասան.

—Պիտի մերժէ՞ք զիս, Ֆլօռա՛. չեշտեց պաղատական ձայնով մը դուն անկեղծութեան չի հաւատալ անկարելի էր դրեթէ, մանաւանդ աղջկան մը համար որ նշանուելու բուռն ոգեւորութեան մէջ ապրած ըլլալով, Օննիկի նման զարդացած, ուսեալ, մաքուր հագուստ և վայելուչ երիտասարդ մը աշխարհի ամենէն արժէքաւոր ամուսինը կը կարծէր։

—Ինչո՞ւ առանց խօսքեր կընէք միւսիւ Օննիկ, պատասխանեց աշակերտուհին համակերպող ձեւով։

— Ուրեմն Աբէնէֆ մանենք և պէտք եղածները կը գնեմ ես։

— Հարկ չի կայ սակայն առանց նեղութեան։

Օննիկ անմիջապէս մտաւ Աբէնէֆ և ըմպելիքի, նպարեղէնի, աղանդերի կարեւոր մթերք մը գնելով փոխարէնը վճարեց, յետոյ մեծ քանակութեամբ միս, գաղ մը պարպունետ ձուկ, մէկ քանի տեսակ պտուղ և ծաղիկ առաւ ու Ֆլօռայի առնը՝ ղրկելով զանոնք, ինքն ալ աղջկան հետ կառք նստաւ և դէպի Փ-ԷՐ-ԷՕՔԻՆ ուղղուեցան։

Օննիկի անակնկալ առաջարկին հանդէպ, ուրախութիւնն անկարագրելի էր աշակերտուհին։ Ասանկ կատակի ձեւով նշանուելը, մաքէն իսկ չէր անցներ խեղճին. սակայն միւս կողմէ երիտասարդին անկեղծ խոստովանութիւնն ու դեռ առջի քայլէն երկու երեք ոսկի խարճելը բաւական զօրաւոր դրաւականներ կը թուէին իրեն՝ յուսալու երջանկութեանը որուն չէր սպասեր, իրենց համեստ կացութեան պատճառաւ։

Բազմաթիւ աղջիկներ, իրենց մէկ քանի հարիւր ոսկի դրամօժիտով, կանոնաւոր կամ կարասիներով, ընտանեկան դիրքով և ուրիշ նիւթական առաւելութիւններով պատուհաններու առջեւ յուսահատ կը նստէին, մինչդեռ ինք պարզ դարբինի մը աղջիկ որ կերած հացին դրամը շահելու համար ստիպուած էր օրն ի բուն աշխատիլ, ասանկ թանկագին երիտասարդի մը կը նշանուէր։

Այս քաղցր խոհերուն տակ կը ճառագայթէր Ֆլօռա որ Օննիկի հարիւրաւոր հարցերուն պատասխանելով հանդերձ, հօրը ընելիք ընդունելութիւնն ալ մտքէ չէր հեռացներ։

Վերջապէս հասան Փափազ քէօպրիւ ու կառքը կեցաւ փայտաշէն, խոշոր տան մը առջեւ որ իր անխնամ երեւոյթով. խեղճուկ վարագոյններով տխուր տպաւորութիւն կընէր դուրսէն դիտողին։ Ֆլօռա՝ առանց սպասելու Օննիկի օգնութեան, վար ցատկեց կառքէն և արդէն կիսաբաց դռնէն տուն մտնելով։

— Մայրիկ, կանչեց ուռապարանօք, ո՞ւր ես, եկո՛ւր շուտ։

— Բա ինչ եղար աղջիկ, չէ նէ մի, փորձանք մը եկաւ գլխուդ. պատասխանեց, մայրը վերնայարկէն։

— Չի գա՛ ք, ինչ պարապ խօսքեր կընես. վար իջի՛ շուտ. հիւր եկաւ։

— Բա աչքս էլլայ, ընտո՞ր հիւր է աս վախիթը եկողը։

Վայրկեան մը վերջ դուռն իջաւ տանտիրուհին՝ Բէրուզ հանըմ, որ քառասունն անցուկ, առոյգ դէմքով, երկայնահասակ, կին մ'էր և անցեալ գեղեցկութեան մը հետքերը կը կրէր վրան։ Ֆլօռա դայն կանխելով.

— Օննիկ էֆէնտին է, մա՛յր, ըսաւ, դուրսը կառապանին սառակը կուտայ կոր, այս գիշեր մեզի հիւր է՝ ասան չանչնես։

— Օննիկ էֆէնտի՞ն ո՞վ է քա....

— Սուս եղի՛ կուգայ կոր. ետքը կըսեմ, ո՞ւր է գիշեր մը չեկաւ։

Այս միջոցիս ներս մտաւ Օննիկ որ յատկապէս ժամավաճառ կ'ըլլար դուրսը, պատրաստուելու միջոց տալու համար անեցաց։

Բէրուզ հանըմ թէև մեկնութիւն չէր կրնար տալ այս անպատեհ այցելութեան, սակայն միւս կողմէ տեղեակ էր որ աղջիկն ալ տունը հիւր բերելու աստիճան ապուշ չէր, երբ լաւ գիտէր իրենց համեստ կացութիւնն ու մանաւանդ հօրը խիստ ընթացքը։

Օննիկ առանց միջոց տալու տանտիրուհւոյն որ խորտի, անոր հետ ուսնեցած թեթեւ ծանօթութիւնէն օգտուելով, ձեռքերն ընտանեբար երկընցուց ու սիրալիր գորովով,

—Բարիրկուն մայրիկ, չեչանց՝ աս ատեն կ'սպասէիր որ անուրես հիւր մը գայ։

—Տէր ողորմեա՛, ատ ի՞նչ խօսք Օննիկ էֆէնտի, պատասխանեց տանտիրուհին, բարի եկար հաղար բարով, դուք որ թէնէլիւր կ'ընէք մեզի կուգաք նէ, գլխունուս վրայ տեղ ունիք։

—Շնորհակալ եմ, մայրիկ, աղջի անգամ տեսակցելէս ի վեր միշտ ձեր գովասանը կը կարդամ ուր որ երթամ։

—Ան ձերին ազնուութիւնն է, մենք ո՛վ ենք որ։

Ֆլօռա նկատելով որ յանկարծ կրնար տուն գալ հայրը, ու դռան սեմին մէջ փոթորիկ մը պայթեցնել։

—Վեր հրամմեցէք. Օննիկ էֆ. սենեակը կը տեսնուինք, ինչու ոտքի վրայ մնաք հոս, ըսաւ.

(Շարունակէն)